

Державний вищий навчальний заклад
“Запорізький національний університет”
Міністерства освіти і науки України
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

*Запорожці - лауреати
Національної премії України
ім. Т.Г.Шевченка*
Біобібліографічний покажчик

видання 2-е, перероблене і доповнене

Запоріжжя 2014

Запорожці - лауреати Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка: бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Чала, О. В. Левчук, О. В. Мартинова, О. А Горбань, відп. за вип. В. О. Герасимова ; ДВНЗ «Запорізький національний університет» МОН України. – 2-е вид., перероб. та доповн. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 58 с. (533 дж.).

Укладачі: Н. М. Чала, О. В. Левчук, О. В. Мартинова, О. А. Горбань
Відповідальна за випуск: В. О. Герасимова

Національна премія України імені Тараса Шевченка (Шевченківська премія) — державна нагорода України, найвища в Україні творча відзнака за вагомий внесок у розвиток культури та мистецтва. Заснована 1961 року.

Національна премія встановлена для нагородження за найвидатніші твори літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, які є вершинним духовним надбанням Українського народу, утверджують високі гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість і самобутність, спрямовані на державотворення і демократизацію українського суспільства.

Вручення Шевченківської премії відбувається традиційно в день народження Великого Кобзаря - 9 березня.

До відзначення 200-річчя від дня народження видатного українського поета, художника, громадського діяча та просвітителя Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861) Наукова бібліотека ЗНУ підготувала 2-ге видання бібліографічного покажчика «Запорожці – лауреати Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка», до якого ввійшли видання з фонду Наукової бібліотеки ЗНУ.

Окремі розділи покажчика склали публікації, присвячені життєвому та творчому шляху митців і письменників, уродженців Запорізької області та тих, чия діяльність була пов'язана з нашим краєм.

До бібліографічного покажчика ввійшли статті з періодичних видань, наукових збірників, книги. Окремі розділи склали електронні ресурси інтернет-сайтів. Покажчик створено на базі електронного каталогу за період 2000-2014 рр., алфавітного та систематичного каталогів, систематичної та краєзнавчої картотек статей, картотеки «Лауреати премій» станом на 04.04.2014 р. Місце зберігання джерел - фонди та електронні колекції наукової бібліотеки ЗНУ.

Бернштейн Михайло Давидович

(16 (03).01.1911, містечко Великий Токмач (м. Токмак) Запорізької обл. – 2002)

Бернштейн Михайло Давидович — (16 січня 1911-2002) — український літературознавець, доктор філологічних наук. У 1934 р. закінчив Запорізький державний педагогічний інститут. Учасник Великої Вітчизняної війни. Автор праць з історії української літератури, критики й журналістики.

У 1938-1981 роках працював в Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка АН УРСР. Основні праці присвячені історії української дожовтневої літератури, літературної критики, журналістики, текстології. Дослідник творчості Т. Шевченка, Марка Вовчка, І. Франка, І. Манжури, М. Драгоманова, П. Куліша та ін. В галузі шевченкознавства розробляє проблеми текстології («Літературно-текстологічний аналіз поеми „Гайдамаки“ Т. Г. Шевченка»), 1939, «Деякі питання текстології ранніх творів Т. Шевченка», 1973), зв'язків поета з російською літературою («Шевченко і російська література», 1947), естетичні його погляди («Українська літературна критика 50-70-их рр. XIX століття», Київ, 1959), досліджує тему «Шевченко і „Основа“» («Журнал „Основа“ і український літературний процес кінця 50-60-их рр. XIX століття», Київ, 1959).

Підчас підготовки Зібрання творів І.Франка у 50-ти томах очолював текстологічну комісію на всіх етапах її 15-річного функціонування.

Автор ряду праць у галузі теорії і практики текстологічного дослідження творчості класиків, зокрема творів І.Франка – «Основні текстологічні принципи зібрання творів І.Франка в 5-ти томах» (зб. «Питання текстології», к., 1983) та ін. Опублікував ряд статей про творчість А. Малишка, О. Корнійчука, М. Стельмаха, З. Мороза.

Бернштейн М. Д. - лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (1988) у складі групи науковців за розробку наукових принципів, укладання, підготовку текстів і коментарів зібрання творів Івана Франка в 50-ти томах.

Література про життя і творчість

1. Бернштейн Михайло Давидович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К: Криниця, 2001. – С. 40-41.
2. Бернштейн Михайло Давидович // Українські письменники: біо-бібліографічний словник: у 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін]. – К. : Дніпро, 1965. – Т. 4: Радянська література. А-К.- С. 79-81.
3. Бернштейн Михайло Давидович : некролог // Слово і час. – 2003. - № 1. – С. 96.
4. **Мороз Л. З.** Бернштейн Михайло Давидович / Л.З.Мороз // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. / відп. ред. І. О. Дзевєрін. – К. : Головна редакція Української Радянської Енциклопедії імені М. П. Бажана, 1988. – Т. 1 : А-Г. – 1988. – С. 155.
5. **Романенчук Б.** Бернштайн Михайло / Б. Романенчук // Азбуковник: енциклопедія української літератури. – К., 1969. – Т. 1. – С. 287-294.
6. **Рудик О.** Майже ровесник віку : до 85-річчя М. Бернштейна // Літературна Україна. – 1996. – 8 лютого.
7. **Шевченко В. Ф.** Бернштейн Михайло Давидович / В.Ф.Шевченко // Енциклопедія Сучасної України / голов. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, О. М. Романів та ін. – К., 2003. – Т. 2 : Б-Био. – 2003. – С. 535.

Праці М. Бернштейна у фондах наукової бібліотеки ЗНУ

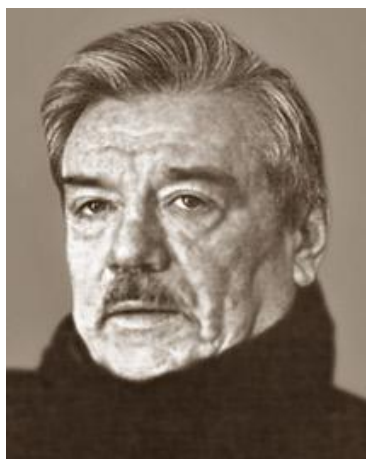
8. **Бернштейн М. Д.** Іван Іванович Манжура / М. Д. Бернштейн // Матеріали до вивчення історії української літератури в 5 т. : посіб. для філол. ф-тів ун-тів і пед. ін-тів / упоряд. М. П. Комишанченко. – К., 1960. – Т. 3 : Література другої половини XIX ст. – С. 482-498.
9. **Бернштейн М. Д.** Діяльність І.Франка – критика у журналі «Друг»: (у зв'язку з деякими проблемами розвитку тогочасної української критики) / М.Д.Бернштейн // Слово про великого Каменяря: зб. статей до 100-ліття з дня народження Івана Франка / за ред. О. І. Білецького. – К.: Державне видавництво художньої літератури, 1956. – Т. 2. - С. 144-214.
10. **Бернштейн М. Д.** Журнал «Основа» і український літературний процес кінця 50-60-х років XIX ст.. / М. Д. Бернштейн. – К. : Видавництво Академії Наук Української РСР, 1959. – 215 с.
11. **Бернштейн М. Д.** Журналістика / М. Д. Бернштейн // Історія української літератури : у 8 т. / відп. ред. О. Є. Засенко. – К. : Наукова думка, 1967. – Т. 3 : Література 40-60-х років XIX ст. – 1968. – С. 52-81.
12. **Бернштейн М. Д.** Журналістика і критика / М. Д. Бернштейн // Історія української літератури : у 8 т. / відп. ред. О. Є. Засенко. – К. : Наукова думка, 1967. – Т. 4., Кн. 1 : Література 70-90-х років XIX ст. – 1969. – С. 60-187.
13. **Бернштейн М. Д.** З літературно-текстологічної історії збірки І. Франка «Із літ моєї молодості» / М. Д. Бернштейн // Питання текстології. Поезії і проза / [відп. ред. С. Д. Зубков]. – К. : Наукова думка, 1980. – С. 63-115.
14. **Бернштейн М. Д.** І. Франко про роль шевченківських традицій в українській літературі: (до постановки питання) / В. Д. Бернштейн // Теория и история литературы: (к 100-летию со дня рождения академика А. И. Белецкого / отв. ред. Н. Е. Крутикова. – К.: Наукова думка, 1985. – С. 238-246.
15. **Бернштейн М. Д.** Іван Манжура: життя і творчість / М.Д.Бернштейн. – К. : Дніпро, 1977. – 186 с.
16. **Бернштейн М. Д.** Із спостережень над сучасним досвідом радянської шевченківської текстології / М. Д. Бернштейн // Питання текстології: поезія / відп. ред. С. Д. Зубков. – К.: Наукова думка, 1977. – С. 11-89.
17. **Бернштейн М.Д.** Літературна критика / М.Д.Бернштейн // Історія української літератури : у 8-ми т. / відп. ред. О. Є. Засенко. – К. : Наукова думка, 1967. – Т. 3 : Література 40-60-х років XIX ст. – 1968. – С. 82-111.
18. **Бернштейн М. Д.** Марко Вовчок : лекції для студентів-заочників педагогічних і учительських інститутів / М. Д. Бернштейн. – К. : Радянська школа, 1952. – 76 с.
19. **Бернштейн М. Д.** Марко Вовчок в критиці / М. Д. Бернштейн // Марко Вовчок в критиці : збірник статей, рецензій, висловлювань / упоряд., вступ. ст. і прим. М. Д. Бернштейна. – К. : Державне видавництво художньої літератури, 1955. – С. 3-50.
20. **Бернштейн М.Д.** Марко Вовчок у критиці / М. Д. Бернштейн // Радянське літературознавство.- К.: Видавництво АН УРСР, 1955. – Вип. 18. – С. 91-121.
21. **Бернштейн М. Д.** Михайло Драгоманов / М.Д.Бернштейн // Історія української літературної критики. Дожовтневий період / відп. ред. П. М. Федченко. – К. : Наукова думка, 1988. – С. 185-213.
22. **Бернштейн М. Д.** Основні текстологічні принципи Зібрання творів Івана Франка у п'ятдесяти томах / М. Д. Бернштейн // Питання текстології. Іван Франко / [відп. ред. М. Є. Сиваченко]. – К. : Наукова думка, 1983. – С. 3-33.
23. **Бернштейн М. Д.** Пантелеймон Куліш / М.Д.Бернштейн // Історія української літературної критики. Дожовтневий період / відп. ред. П. М. Федченко. – К. : Наукова думка, 1988. – С. 123-137.
24. **Бернштейн М. Д.** Українська літературна критика 50-70-х років XIX ст. / М. Д. Бернштейн. – К. : Видавництво Академії Наук Української РСР, 1959. – 492 с.

25. **Бернштейн М. Д.** Українська літературна критика 70-90-х рр. / М. Д. Бернштейн // Історія української літературної критики. Дожовтневий період / відп. ред. П. М. Федченко. – К. : Наукова думка, 1988. – С. 150-184.
26. **Бернштейн М. Д.** Франко і Шевченко : (спостереження над шевченкознавчою спадщиною І.Я.Франка) / М.Д.Бернштейн. – К. : Дніпро, 1984. – 268 с.
27. Історія української літературної критики (дожовтневий період) / М. Д. Бернштейн, Н. Л. Калениченко, П. М. Федченко [та ін.]. – К. : Наукова думка, 1988. – 456 с.
28. **Франко І.** Зібрання творів : у 50 т. / І. Франко; редкол.: І. І. Басс, М. Д. Бернштейн, Г. Д. Вервес та ін. – К. : Наукова думка, 1976-1986.

Електронні ресурси

29. Бернштейн Михайло Давидович (1911-2002) [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу:
http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%88%D1%82%D0%B5%D0%B9%D0%BD_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE_%D0%94%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. - Заголовок з екрану.
30. Бернштейн Михайло Давидович (1911-2002) [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=5345&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

Данченко Сергій Володимирович (17.03.1937, Запоріжжя – 20.08.2001, Київ)

Данченко Сергій Володимирович - режисер, педагог, син В.Данченка та В.Полінської. Проф. (1996), акад. АМУ (1996), нар. арт. УРСР (1977), СРСР (1988).

Лауреат Державної премії СРСР (1980). Орден князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (1997). Закінчив геологічний ф-т Львівського ун-ту (1959), Київський ін-т театрального мистецтва (1965), 1965-1967 – режисер, 1970-1978 – головний режисер Львівського укр. драм. театру ім. М.Заньковецької; 1967-1970 – головний режисер Львівського ТЮГу; 1978-2001 – художній керівник Національного укр. драм. Театру ім. І. Франка (Київ). Водночас від 1978 р. викладав у Київському ін-ті театрального мистецтва, від 1980 р. керував дворічним стажуванням режисерів при Нац. укр. драм. театрі ім. І. Франка. 1987-1992 – голова СТДУ.

Прихід С. В. Данченка до керма франківців був історично своєчасним, він вивів укр. театр із замкненого кола епігонства і самоповторення, з вимушеного полону національної псевдо специфіки у широкий простір європейської художньої культури. З панорамного огляду його вистав вимальовується образ борця за національну культурну гідність, постать несуетного сценооновлювача. З однієї з перших вистав – «Маклени Граси» М. Куліша (1966, 1977) – почалося українське, у дусі кузбасівських заповітів, сценічне відродження 1960-х рр.

Байдужий до кон'юктури, Данченко у створенні репертуару спирався насамперед на класику (І. Франко, Леся Україна, В. Стефаник, І. Котляревський, М. Старицький, А. Чехов, В. Шекспір, Шолом-Алейхем), звертаючись до вічних, позачасових проблем. Здійснюючи постановку сучасних творів (О. Гончар, Л. Кручковський, Ф. Дюрренматт, Ж. Ануї), прагнув говорити про вічне. Багато вистав С. В. Данченка увійшло до скарбниці театрального мистецтва 20 ст. : «Украдене Щастя» І. Франка (1976 у Львівському укр. драм.

театрі ім. М. Заньковецької, 1979 у Київському укр. драм. театрі ім. І. Франка); «Дядя Ваня» А. Чехова (1980); «Візит старої дами» Ф. Дюрренматта (1983, 1989); «Енеїда» за І. Котляревським (1986); «Камінний господар» Лесі Українки (1977, 1988); «Мерлін» Т. Дорста (1996); «Король Лір» В. Шекспіра (1998). Данченко володів тією внутрішньою свободою, яка дозволяла йому керуватися власними спонуканнями і не сіпатись від перебігу мінливих обставин. Це забезпечувало незалежність його мистецького вчинку та давало можливість зосередитись на стратегічних завданнях будівництва національного театру.

Гастролював з Національним українським драматичним театром ім. І. Франка у Австрії, Болгарії, Грузії, Німеччині, Польщі, РФ, Словаччині. Здійснив також постановки вистав «Зимовий вечір» М. Старицького (1972), «Ричард III» В. Шекспіра (1974), «Вишневий сад» А. Чехова (1988), «Біла ворона» Ю. Рибчинського та Г. Татарченка (1991), «Патетична соната» М. Куліша (1993).

Данченко С. В. - лауреат Державної премії України ім. Т. Шевченка (1978) за спектакль «Тил» у Львівському державному академічному українському драматичному театрі імені Марії Заньковецької.

Література про життя і творчість

31. Данченко Сергій Володимирович (17.ІІІ. 1937, Запоріжжя) // Митці України: енцикл. довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – К.: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1992. – С. 201.
32. Данченко Сергій Володимирович (17.ІІІ.1937, Запоріжжя) // Шевченківськ лауреати 1962-2001: енциклопед. довід.. – К.: Криниця, 2001. – С. 126-127.
33. Данченко Сергій Володимирович // Українська Радянська Енциклопедія : в 12 т./ голов. редкол: О. К. Антонов, Б. М. Бабій, Ф. С. Бабичева [та ін]. – 2-е видання. – К. : Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1977. – Т. 3: Гердан-Електрографія. - 1979. – С. 243-244.
34. 17 березня Сергію Данченку виповнилося б 75 років // Віче. – 2012. – № 5. – С. 53.
35. **Александрович-Дочевський А.** «Якби ви знали, із якого броду росте «Вишневий сад» : [до 70-річчя від дня народження С.В.Данченка] / А. Александрович-Дочевський // Український театр. – 2007. - № 2. – С. 21-25.
36. **Богданович О.** Данченко в моїй акторській долі / О. Богданович // Культура і життя. – 4 квітня (№ 14). – С. 3.
37. **Васил'єв С.** Момент вибору : [про Сергія Данченка] / С. Васил'єв, Р. Коломієць // Київ. – 1990. - № 4. – С. 161-166.
38. **Вергеліс О.** Сніги Кіліманджаро. Сергій Данченко / О. Вергеліс // Дзеркало тижня. – 2012. – 17-23 березня (№ 10). – С. 13.
39. **Гаевский В.** Голос Чехова / В. Гаевский // Театр. – 1980. - № 12.
40. **Данченко С.** «Для мистецтва убивчо, коли воно замінюється бажанням повернути до себе увагу, здобути дивіденди» : / С.Данченко; [бесіду вела Олена Коваленко] // Український театр. – 2005. - № 3. – С. 2-4.
41. Жив і творив задля мистецького дива: до 75-річчя від дня народження С. В. Данченка (1937-2001) // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2012. – № 1. – С. 116-121. – Бібліогр.: с. 120-121.
42. **Забозлаєва О.** Портрети режисерів: Дикий, Кожич, Данченко, Шапиро, Опорков / О. Забозлаєва. – Л.: Искусство, 1984. – Вып. 4. – 160 с.
43. **Коваленко Ю.** Сергей Данченко / Ю.Коваленко. – М., 1994.
44. **Козак Б.** Штрихи до творчого портрета Сергія Данченка / Б.Козак // Кіно-Театр. – 2007. - № 4. – С. 4-8.
45. **Коломієць Р.** Відчуття свободи : до 70-річчя від дня народження видатного українського театрального режисера С. Данченка / Р. Коломієць // Культура і життя. – 2007. – 4 квітня (№ 14). – С. 2.

46. **Коломієць Р.** Сергій Данченко. Місія творчості / Р.Коломієць // Культура і життя. – 2002. – 25 вересня (№ 34). – С. 2.
47. **Коломієць Р.** Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу / Р.Коломієць. – К., 2001. – 142 с.
48. **Коломієць Р. Г.** Франківці. 1920-1995 : театр і час, митець і влада, душа і сцена: [до 75-річчя Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка] / Р. Г. Коломієць. – К. : ТОВ "Сабат", 1995. – 302 с.
49. **Коломієць Р. Г.** Данченко С. В. – режисер, педагог / Р. Г. Коломієць // Енциклопедія Сучасної України. Т. 7 (Г-Ді) / голов. редкол. І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін]. – К., 2007. – С. 224.
50. **Корнієвська О. В.** Данченко Сергій Володимирович - режисер / О. В. Корнієвська // Енциклопедія історії України : в 5 т. / редкол. В. А. Смолій [та ін.] – К., 2005. – Т. 2 : Г - Д. – С. 291.
51. **Кроп Т.** Корифей театральної режисури : [про С. В. Данченка] / Т. Кроп // Демократична Україна. – 2007. – 29 берез. (№ 58). – С. 8.
52. **Кроп Т.** Шукач скарбів мистецьких : [про С. Данченка] / Т. Кроп // Літературна Україна. – 2013. – 31 жовтня (№ 42). – С. 13.
53. **Кужельний О.** Його божественне "Я". 17 березня режисер-реформатор Сергій Данченко відзначив би своє 75-річчя... / О. Кужельний // День. – 2012. – 16-17 берез. (№ 46-47). – С. 15.
54. **Новоселицька Н.** Майстер / Н. Новоселицька // Київ. – 2002. - № 11. – С. 178-184. – (Мистецтво).
55. **Новоселицька Н.** Майстер: про режисера і театрального діяча С. Данченка / Н. Новоселицька // Прощеніум. – 2002. - № 1.
56. **Олтаржевська Л.** Геолог від театру : «Франківці» відзначили 70-річчя з дня народження Сергія Данченка / Л. Олтаржевська // Україна молода. – 2007. – 20 берез. (№ 50). – С. 8.
57. **Поліщук Т.** Мармурові лаштунки для режисера / Т. Поліщук // День. – 2004. – 30 черв. (№ 111). – С. 2.
58. **Поліщук Т.** Рік без Данченка / Т. Поліщук // День. – 2002. – 20 серп. – С. 2.
59. **Поліщук Т.** Сергій Данченко у спогадах колег : [до 70-річчя з дня народження] / Т. Поліщук // День. – 2007. – 17 берез. (№ 46). – С. 6.
60. **Поліщук Т.** Сергій Данченко: «Театр – це віддзеркалення моменту» : 17 березня видатному українському режисеру виповнилося б 65 років / Т. Поліщук // День. – 2002. – 14 берез. – С. 5.
61. Режисери родом из Запорожья: (Георгий Васильев. - Владимир Дахно. - Сергей Данченко. - Борис Ивченко) // МИГ. – 2011. – 10 ноября (№ 45). – С. 45, 46.
62. **Ступка Б.** Зустрічі «В дорозі». Незакінчений монолог про Сергія Данченка / Б. Ступка // Дзеркало тижня. – 2007. – 17-23 берез. (№ 10). – С. 19.

Електронні ресурси

63. **Горбач Н. В.** Данченко Сергій Володимирович [Електронний ресурс] : [коротка біографія] / Н. В. Горбач. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=5746&lang=ukr. – Заголовок з екрану.
64. Данченко Сергій Володимирович [Електронний ресурс] : [біографічні відомості]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B0%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B9_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.
65. Данченко Сергій Володимирович [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступу: <http://academia.gov.ua/sites/Danchenko/Danchenko.htm>. – Заголовок з екрану.
66. Данченко Сергій Володимирович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://1576.ua/people/4109>. – Заголовок з екрану.

67. Його божественне «Я»: 17 березня режисер-реформатор Сергій Данченко відзначив би своє 75-річчя... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.suzirja.org.ua/ukr/kuzhelny_words/92.html. - Заголовок з екрану.
68. **Козак Б.** Штрихи до портрета Сергія Данченка [Електронний ресурс] : [стаття] / Богдан Козак. – Режим доступу: http://www.ktm.ukma.kiev.ua/show_content.php?id=686. – Заголовок з екрану.
69. **Коломієць Р.** Сергій Данченко. Місія творчості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=83>. – Заголовок з екрану.
70. Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка [Електронний ресурс] : [Історія. Від 1987 до 2001 року працював визначний режисер Сергій Данченко (1937-2001), уродженець Запоріжжя]. – Режим доступу: <http://ft.org.ua/index.php?do=static&page=history>. - Заголовок з екрану.
71. Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької [Електронний ресурс] : [Історія. 1970-1978 рр. - головний режисер театру Сергій Данченко (1937-2001), уродженець Запоріжжя]. – Режим доступу: <http://www.zankovetska.com.ua/history>. – Заголовок з екрану.
72. Пам'яті Сергія Данченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=rFmZZ6S9omo>. – Заголовок з екрану.
73. **Поліщук Т.** Сергій Данченко у спогадах колег [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/panorama-dnya/sergiy-danchenko-u-spogadah-koleg>. - Заголовок з екрану.
74. **Поліщук Т.** 20 серпня франківці зберуться на Байковому цвинтарі, щоб вшанувати пам'ять Сергія Данченка [Електронний ресурс] : [20 серпня 2008 р. Стаття] / Тетяна Поліщук. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/250144>. – Заголовок з екрану.
75. Сергей Данченко: «Театр – это отражение момента» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.day.kiev.ua/ru/article/kultura/sergey-danchenko-teatr-eto-otrazhenie-momenta>. - Заголовок с экрана.
76. **Ступка Б.** Зустрічі "в дорозі" : незакінчений монолог про Сергія Данченка [Електронний ресурс] : [стаття] / Богдан Ступка. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3680/56132>. – Заголовок з екрану.
77. **Ткаченко В.** Жив і творив задля мистецького дива. І для людей... [Електронний ресурс] : [Данченко Сергій Володимирович (1937-2001) - театральний діяч, режисер. З книги "Видатні постаті України"] / Віктор Ткаченко. – Режим доступу: <http://politiko.ua/blogpost41283>. – Заголовок з екрану.

Дахно Володимир Авксентійович

(07.03.1932, Запоріжжя – 28.07.2006, Київ)

Дахно Володимир Авксентійович - художник і режисер анімаційних фільмів. Народний артист України (1996). Член НСКіну (1967).

Закінчив Київський інженерно-будівний інститут (1955). Працював архітектором у Києві. Від 1960 – художник-мультиплікатор, від 1967 – режисер Творчого об'єднання мультиплікації студії «Київнаукфільм» (нині студія «Українафільм»). Художник м/ф «Пригоди Перця» (1961, реж. І. Гурвич, І. Лазарчук), «Непосидюк, М'якиш і Не-так», «Веселий художник» (обидва – реж. Н. Василенко), «Золоте яєчко» (реж. І. Лазарчук), «Заєць і їжак» (усі – 1963), «Зелена кнопка» (обидва – реж. І. Гурвич), «Водопровід на город» (реж. Н. Василенко), «Мишко + Машка» (реж.

І. Лазарчук), «Таємниця Чорного короля» (реж. Д. Черкаський; усі – 1964), «Казка про царевича і трьох лікарів» (1965, реж. О. Ткаченко).

Постановник серії м/ф «Як козаки куліш варили» (1967, співавт. сценарію; 1-а премія зонального огляду, Єреван, 1968), «Як козаки щастя шукали» (1969), «Як козаки у футбол грали» (1970), «Як козаки наречених визволяли» (1973; 2-а премія «Срібний сестерцій» Мкф у м. Ньон, Франція, 1973), «Як козаки сіль купували» (1975), «Як козаки олімпійцями стали» (1978, спвавт. сценарію; Бронзова медаль Вкф спортивних фільмів, Ленінград, нині С.-Петербург, 1978), «Як козаки мушкетерам допомагали» (1979), «Як козаки на весіллі гуляли» (1984), «Як козаки у хокей грали» (1996, співреж.); а також м/ф «Камінь на дорозі» (1968; у співавт.), «День восьмий, або Перший день мислення» (1971), «Зубний біль» (1972), «У світі пернатих», «Що на що схоже» (обидва – 1974), «Справа доручається детективу Тедді» (1976), «Найголовніший горобець» (1977), «Парасолька в цирку» (1980), «Сімейний марафон» (1981), «Лис і дрізд» (1982), «3 життя пернатих» (1985), «Космічна загадка» (1986), «Енеїда» (1991).

Дахно В. А. - лауреат Державної премії України ім. Т.Шевченка (1988) у складі колективу за цикл мультиплікаційних фільмів про пригоди запорозьких козаків.

Фільмографія

Режисер

- «У світі пернатих» (1974)
- «3 життя пернатих» (1985)
- «Як козаки інопланетян зустрічали» (1983)
- «Трубний глас (" Фітіль "N 317)» (1988)
- «Як козак щастя шукав» (1969)
- «Дело доручається детективу Тедді. Космічна загадка »(1986)
- « Як козаки на весіллі гуляли »(1984)
- « Парасолька в цирку »(1980)
- « Сімейний марафон »(1981)
- «Як козаки сіль купували» (1975)
- «Як козаки мушкетерам допомагали» (1979)
- «Зубна бувальщина» (1972)
- «Як козаки у хокей грали» (1995)
- «День восьмий, або Перший урок мислення» (1971)
- «Енеїда» (1991) російською мовою
- «Що на що схоже» (1974)
- «Як козаки у футбол грали» (1970)
- «Як козаки наречених визволяли» (1973)
- «Дело доручається детективу Тедді. Бурий і білий »(1976)
- « Як козаки куліш варили »(1967)
- « Лис і дрізд »(1982)
- « Камінь на дорозі. Суперечка »(1968)
- « Енеїда »(1991) українською мовою
- « Найголовніший горобець »(1977)
- « Як козаки олімпійцями стали »(1978)

Сценарист

- «Як козак щастя шукав» (1969)
- «Як козаки на весіллі гуляли» (1984)
- «Як козаки сіль купували» (1975)
- «Як козаки інопланетян зустрічали» (1983)
- «Як козаки куліш варили» (1967)

- «Як козаки олімпійцями стали» (1978)

Аніматор

- «Кіт і кіт» (1969)
- «Казка про царевича та трьох лікарів» (1965)
- «Як козак щастя шукав» (1969)
- «Людина, який умів літати» (1968)
- «Водопровід на город» (1964)
- «Осколки» (1966)
- «Пригоди перцю» (1960)
- «Пісенька в лісі» (1967)
- «Лелеченя» (1964)
- «Золоте яєчко» (1963)
- «Злісний розбивач яєць» (1966)
- «Як козаки куліш варили» (1967)
- «Заєць і їжак» (1963)
- «Непоседа, М'якушка і нетак» (1963)
- «Як козаки у футбол грали» (1970)
- «Опудало» (1968)
- «Людина, який умів творити чудеса» (1969)
- «Веселий художник» (1963)
- «Мишка + Машка» (1964)
- «Ведмедик і той, хто живе в річці» (1966)
- «Пригоди козака Енея» (1969)
- «Зелена кнопка» (1965)

Література про життя і творчість

78. Дахно Володимир Авксентійович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 129-130.
79. Дахно Володимир Авксентійович // Митці України : енциклопед довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – К. : Українська Енциклопедія імені М. П. Бажана, 1992. – С. 203.
80. **Головко В. В.** Дахно Володимир Авксентійович - режисер-мультиплікатор та художник / В. В. Головко // Енциклопедія історії України : в 5 т. / редкол. В. А. Смолій та ін. – К., 2005. – Т. 2 : Г - Д. – С. 293.
81. **Кувик П.** Гетьман шароварних козаків (до 70-річчя від дня народження митця) / П. Кувик // Демократична Україна. – 2002. – 9 липня.
82. Про українських козаків з гумором, симпатією, любов'ю // Кіно-театр. – 2007. - № 4.
83. Режисери родом из Запорожья: (Георгий Васильев. - Владимир Дахно. - Сергей Данченко. - Борис Ивченко) // МИГ. – 2011. – 10 ноября (№ 45). – С. 45, 46.
84. **Шупик О. Б.** Дахно Володимир Авксентійович - художник і режисер анімаційних фільмів / О. Б. Шупик // Енциклопедія Сучасної України / голов. редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. – К., 2001. – Т. 7 : Г-Ді. – 2007. - С. 237.

Електронні ресурси

85. **Горбач Н. В.** Дахно Володимир Авксентійович [Електронний ресурс] [коротка біографія] / Н. В. Горбач. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=5748&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

86. Дахно Владимир Авксентьевич [Электронный ресурс] : [биография. Фильмография]. – Режим доступа: http://www.rudata.ru/wiki/%D0%94%D0%B0%D1%85%D0%BD%D0%BE,%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%90%D0%B2%D0%BA%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок с экрана.
87. Дахно Владимир Авксентьевич [Электронный ресурс] : [фильмография, интервью с режиссером]. – Режим доступа: <http://videoblock.info/article/40/kak-kazaki>. – Заголовок с экрана.
88. Дахно Владимир Авксентьевич [Электронный ресурс] : [фильмография]. – Режим доступа: <http://dal.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/151694>. – Заголовок с экрана.
89. Дахно Владимир Авксентьевич [Электронный ресурс] : [фильмография]. – Режим доступа: <http://www.kinopoisk.ru/level/4/people/1135363>. – Заголовок с экрана.
90. Дахно Володимир Авксентійович (1932-2006) [Електронний ресурс] : [фільмографія]. – Режим доступу: http://www.enci.ru/%D0%94%D0%B0%D1%85%D0%BD%D0%BE,%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%90%D0%B2%D0%BA%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.
91. О козаках с юмором и любовью [Электронный ресурс] : [14 марта 2007 г. в Доме кино состоялся вечер памяти Владимира Дахно по случаю его 75-летия и 40-летие появления первого фильма из серии про казаков. Выступления коллег]. – Режим доступа: <http://muvview.ru/2010/01/o-kazakah-s-yumorom-i-lyubovyu>. – Заголовок с экрана.
92. **Сикалов В.** Козацкая горечь [Электронный ресурс] : [Дахно Володимир Авксентійович (1932-2006) - український кинорежисер анімації. Стаття. Фильмография] / Владислав Сикалов. – Режим доступа: http://community.livejournal.com/chtoby_pomnili/89171.html. – Заголовок с экрана.
93. Козаки Дахна еднають українців. І потрапили на лого Google [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/03/7/116355/>. – Заголовок з екрану.
94. Владимир Дахно [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.kinokopilka.tv/people/56306-vladimir-dahno>. – Заголовок с экрана.
95. Гіркий присмак слави: [про В. А. Дахно та авторське право] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://yuricom.com/ru/yuridichniy_visnyk_ukrainy/overview/?id=5057. – Заголовок з екрану.

Іванченко (Іванова) Раїса Петрівна (народ. 30.11.1934 р., с. Гуляйполе, Запорізької обл.)

Іванченко (Іванова) Раїса Петрівна (н. 30.11.1934) – історик, письменниця та публіцист. Член Спілки письменників УРСР (1977; від 1991 – Спілка письменників України, від 1994 – Національна спілка письменників України). Відмінник освіти України (1997), заслужений діяч мистецтв України (1999).

Народилася в с. Гуляйполе. Закінчила історичний факультет (1957) та аспірантуру (1967) Київського університету. Працювала зав. від. інформації редакції газ. «Молодь України» (черв.–жовт. 1957), у редакції іномовлення Українського радіо (1957–1965). Захистила кандидатську дисертацію на тему: «Місце М. Драгоманова у суспільно-політичному русі Росії та України в другій половині XIX ст.» (1967).

За публікації, присвячені М. Драгоманову, в т. ч. повість «Передчуття весни» (1970) та монографію «Михайло Драгоманов у суспільно-політичному русі Росії та України (друга половина XIX ст.)», і роман «Клятва» (обидві – 1971) зазнала

критики партійного та радянського керівництва. 1967–1987 – асистент, ст. викладач, доцент кафедри історії України, 1987–1993 – доцент кафедри історії народів Росії Київського університету. Від 1994 – доцент, а від 1996 – професор кафедри теорії та історії культури України Київського інституту культури. Від 1996 – професор та зав. кафедри суспільних наук Київського міжнародного університету. Голова Київської крайової організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка (1994–1996), благодійного братства св. княгині Ольги при Українській православній церкві Київського патріархату (від 1998).

Автор понад 100 наукових праць з української історії, в т. ч. присвячених М. Драгоманову, суспільно-політичним рухам 60–90-х рр. 19 ст., а також низки посібників та ін. Автор численних прозових і поетичних творів, у т. ч. історичних романів: «Гнів Перуна» (1982), «Золоті стремена» (1984), «Зрада або Як стати володарем» (1988), «Отрута для княгині» (1995) та ін.; збірок повістей і оповідань: «Любити не просто» (1976), «Не розминись із собою» (1980) та ін.; зб. поезій «Наче тисячу літ живу» (1998), «Колесо часу» (2002).

Автор циклу радіопередач «З історії української державності» (1993–94, 2001), «Історія без міфів» (2001–03) та ін. За участі Р. І. Іваненко підготовлено кілька історико-документальних телефільмів: «Драгоманов», «Титан», «Історія Чорноморського флоту» (усі – 1995) та ін.

Нагороджена орденами «За заслуги» 3-го ст. (2004) та св. Великомучениці Варвари (2004).

Іванченко Р. П. - лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка (1996) за тетралогію про Київську Русь: «Зрада або Як стати володарем», «Гнів Перуна», «Золоті стремена», «Отрута для княгині».

Література про життя і творчість

96. Іванченко Раїса Петрівна // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 204-205.

97. Іванченко (Іванова) Раїса Петрівна // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / відп. ред. А. Т. Мороз, автори- упоряд. В. К. Килимник, В. П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1981. – С. 97.

98. **Антонюк Т. Р.** Відкомполитні імена в історичних романах Р. Іванченко / Т. Р. Антонюк // Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць / за ред. В. О. Горпинича. – Дніпропетровськ, 2001. – Вип. 13. – С. 3-8. – Бібліогр. : 9 назв.

99. **Антонюк Т. Р.** Імена-символи в історичних романах Раїси Іванченко / Т. Р. Антонюк // Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць / за ред. В. О. Горпинича. – Дніпропетровськ, 2000. – Вип. 12. – С. 3-9. – Бібліогр. : 6 назв.

100. **Антонюк Т. Р.** Особливості імен-комполит в історичних романах Раїси Іванченко / Т. Р. Антонюк // Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць / за ред. В. О. Горпинича. – Дніпропетровськ, 2000. – Вип. 11. – С. 3-9. – Бібліогр. : 6 назв.

101. **Антонюк Т. Р.** Особові імена в романах Раїси Іванченко / Т. Р. Антонюк // Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць / за ред. проф. В. О. Горпинича. – Дніпропетровськ, 1998. – Вип. 3– С. 3-9. – Бібліогр. : 9 назв.

102. **Балабко О.** Багатовимірне слово Раїси Іванченко / О. Балабко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 65-68.

103. **Башук Н.** Язичництво як складова української національної ідентичності в романі Раїси Іванченко "Отрута для княгині" / Н. Башук // Бахмутський шлях. – 2011. – № 3-4. – С. 139-144.

104. **Богданова М.** Жанрова своєрідність історичного оповідання "Останній кошовий Січі Запорізької" Раїси Іванченко / М. Богданова // Література рідного краю в навчальних

- зкладах Запорізької області : посіб. для вчит. і студ.-філол. / ред.-упоряд.: С. С. Журавльова, О. І. Харіна. – Бердянськ, 2013. – С. 62-68. – Бібліогр.: 5 назв.
105. **Богданова М.** Психологія історії: стильові особливості оповідання Раїси Іванченко «Останній кошовий Січі Запорізької» / М. Богданова // Українська мова та література. – 2008. – № 22-24. – С. 52-53.
106. **Бровко В.** "Україна не помре, доки люди співатимуть державний гімн" : [про Р. Іванченко] / В. Бровко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 46-51.
107. **Буцевіцький В. С.** Михайло Драгоманов: революціонер-демократ чи буржуазний ліберал? : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. С. Буцевіцький, Є. Ф. Іпатов, Г. І. Марахов // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 202-215. – Бібліогр.: 2 назв.
108. **Геник С.** Іванченко Раїса (Іванова) / С. Геник // 150 видатних українців / С. Геник. – Івано-Франківськ, 2003. – С. 82-83.
109. **Гончар О.** Історія драматична - історія звитязна : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / О. Гончар // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 221.
110. **Горнова Е.** Р. Іванова. «Михайло Драгоманов у суспільно-політичному русі Росії та України». Київ, 1971, 234 с. : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / Е. Горнова // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 115-118.
111. **Гринів О.** Біографічна довідка : [віхи життя і творчості Раїси Іванченко] / О. Гринів // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 6-11.
112. **Гринів О.** Чотири крила життєвого лету : [про Р. Іванченко] / О. Гринів // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 19-23.
113. **Демченко В. М.** Історизм роману Р. Іванченко "Зрада, або як стати володарем" / В. М. Демченко // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки. – 1998. – № 1. – С. 36-38.
114. **Демченко В. М.** Роман Р. Іванченко "Гнів Перуна" - до проблеми поезики / В. М. Демченко // Література й історія: матеріали між нар. наук.- практ. конф., 12-14 грудня 1996 р. Ч. I/за ред. : О. Д. Турган, В. М. Тихомиров, В. Ф. Шевченко. – Запоріжжя, 1996. – С. 167-171.
115. **Дмитрієнко М.** Нове дослідження про М. Драгоманова : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / М. Дмитрієнко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 105-109.
116. **Доценко О.** Проти міфів історії : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / О. Доценко, А. Клімаш // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 222-231.
117. **Дяченко О.** Про наших сучасників : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / О. Дяченко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 137-141.
118. **Журавльова С.** "Уже котиться нова слава її поверх моря людських голосів": художня візія доби Хмельниччини в історичній повісті "Розлилися круті бережечки..." Раїси Іванченко / С. Журавльова // Література рідного краю в навчальних закладах Запорізької області : посіб. для вчит. і студ.-філол. / ред.-упоряд. : С. С. Журавльова, О. І. Харіна. – Бердянськ, 2013. – С. 68-83. – Бібліогр.: 20 назв.
119. **Забудько К.** Два "серця" історичного роману Раїси Іванченко "Золоті стремена" / К. Забудько // Вітчизна. – 2005. – № 3-4. – С. 141-146.
120. **Засенко П.** "Так би і далі йти крізь роки" : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / П. Засенко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 269-271.

121. **Засенко П.** "Я чайки крик і сльоза трави..." : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / П. Засенко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 266-269.
122. **Іванченко Р.** "Із спокоєм не могу дружити..." : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. І. Пашук // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 383-385.
123. **Іванченко Р.** "Наче тисячу літ живу..." : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко; спілк. С. Майданник // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 354-365.
124. **Іванченко Р.** "Тільки народ, який усвідомлює себе, може мати майбутнє" : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. Л. Навальна // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 365-371.
125. **Іванченко Р.** "Україна - спадкоємиця Київської Русі". Передача підготовлена за новою книгою Р. Іванченко "Державницька ідея Давньої Русі-України" - Червень, 2008 р. / Р. Іванченко ; передачу вела Т. Шаповал // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 386-395.
126. **Іванченко Р.** "Я вирішила написати правду про нашу історію" : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. М. Міщенко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 371-375.
127. **Іванченко Р.** "Я повертаю Україні те, що у неї вкрадено" : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. Г. Бабій // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 375-383.
128. **Іванченко Р.** Акумулятор історичної пам'яті : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко; спілк. М. Наєнко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 341-353.
129. **Іванченко Р.** Дещо про свою творчість : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. М. Ільницький // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 310-340.
130. **Іванченко Р.** До 300-річчя Полтавської битви : [інтерв'ю з Іванченко Р.] / Р. Іванченко ; спілк. Т. Шаповал // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 429-441.
131. **Іванченко Р.** До 350-річчя битви під Конотопом : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. Т. Шаповал // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 408-418.
132. **Іванченко Р.** До 370-річчя від народження гетьмана Івана Мазепи : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. Т. Шаповал // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 418-429.
133. **Іванченко Р.** До 91 річниці листопадового чину у Львові : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. О. Гринів // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 457-468.
134. **Іванченко Р.** Княгиня Ольга (із циклу радіопередач "Знакова постать") : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. Г. Дацюк // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 395-408.
135. **Іванченко Р.** Чи спрацювала в Україні національна ідея? : [інтерв'ю з Р. Іванченко] / Р. Іванченко ; спілк. О. Гринів // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 441-457.
136. **Іванченко Р. П.** На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Раїса Петрівна Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К. : КиМУ, 2010. – 504 с.
137. **Ільницький М.** «Тільки на ґрунті історичної правди...» : [бесіда критика М. Ільницького з прозаїком Р. Іванченко] / М. Ільницький, Р. Іванченко // Жовтень. – 1986. - № 12. – С. 102-112.
138. **Кирилюк Є.** Михайло Драгоманов і художній твір про нього : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / Є. Кирилюк // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 72-91. – Бібліогр.: 7 назв.

139. **Козік Я. А.** Р.П. Іванова. Михайло Драгоманов у суспільно-політичному русі Росії та України (II половина XIX ст.) : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / Я. А. Козік // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 118-121.
140. **Козуля О.** Пізнання минувшини проектує майбутнє : [про Р. Іванченко] / О. Козуля // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 24-37.
141. **Компан О.** Монографія про Драгоманова : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / О. Компан // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 69-72.
142. **Кулаковський В.** Гомін сивої давнини : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. Кулаковський // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 199-202.
143. **Кулаковський В.** Дух людяності : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. Кулаковський // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 181-186.
144. **Кулаковський В.** Залізо варять русичі : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. Кулаковський // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 149-151.
145. **Лось Ф.** Роздуми над книгою : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / Ф. Лось, М. Дмитрієнко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 91-95.
146. **Мавко П.** У Галичині озивається генетика роду : [про Р. Іванченко] / П. Мавко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 44-45.
147. **Малиновська М.** Реставруючи хроніку одного життєпису... : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / М. Малиновська // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 131-137.
148. **Мельник В.** Пошуки об'єктивної оцінки : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. Мельник // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 109-115.
149. **Микитась В.** Чому гнівається Перун? : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / В. Микитась // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 176-181.
150. **Мізінкіна О. О.** Поетика історичної романістики Раїси Іванченко : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Олена Олексіївна Мізінкіна. – Одеса, 2012. – 20 с.
151. **Мізюк І.** «Отрута для княгині» Раїси Іванченко – роман - пам'ятник Великій Ользі у країні Русі / І. Мізюк // Українська мова та література. – 1999. - № 20. – С. 9-10.
152. **Наєнко М.** Історії живий подих : (Раїса Іванченко) / М. Наєнко // Одержимість: критич. розвідки, портр., відгуки. – К.: Молодь, 1990. – С. 117-131.
153. **Наєнко М.** Історії живий подих : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / М. Наєнко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 187-199. – Бібліогр.: 12 назв.
154. **Назімова К. А.** Образ воїна в літописному оповіданні про княгиню Ольгу та романі Р. Іванченко "Отрута для княгині" / К. А. Назімова // Вісник Запорізького національного університету. Сер. : Філологічні науки : зб. наук. праць / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2010. – № 2. – С. 224-230. – Режим доступу: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/filologichni/Vest_Fil-2-2010/224-230.pdf. – Бібліогр.: 24 назв.
155. **Ніколаєнко В.** Авторська модель образу Олега в історичних романах Р. Іванченко про Давню Русь / В. Ніколаєнко // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства :: матеріали Міжнар. наук. конф., 10-12 жовтня 2005 р., м. Ужгород (Україна). – Ужгород, 2005. – Вип. 9 : Українська література в загальноєвропейському контексті. – С. 252-255. – Бібліогр. : 6 назв.

156. **Ніколаєнко В. М.** Історичні романи Раїси Іванченко про давню Русь : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Валентина Миколаївна Ніколаєнко. – Запоріжжя, 2002. – 19 с.
157. **Ніколаєнко В. М.** Історичні романи Раїси Іванченко про давню Русь : дис. ... канд. філолог. наук: 10.01.01 / Валентина Миколаївна Ніколаєнко. – Запоріжжя, 2002. – 179 с.
158. **Ніколаєнко В. М.** Історичні романи Раїси Іванченко про Давню Русь: автореферат дис. ... канд філол. наук / В. М. Ніколаєнко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 271-292.
159. **Ніколаєнко В. М.** Легенда як міра етичної підготовки реципієнта в романах Раїси Іванченко про давню Русь / В. М. Ніколаєнко // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки / голов. ред. В. О. Толок. – Запоріжжя, 2001. – № 2. – С. 73-76.
160. **Ніколаєнко В. М.** Образ виразника духовного та інтелектуального потенціалу епохи в тетралогії Р. Іванченко про Давню Русь / В. М. Ніколаєнко // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки : зб. наук. праць / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2012. – № 4. – С. 138-143. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/filologichni/vest%20fi1%204%202012/33.pdf>. – Бібліогр.: 15 назв.
161. **Ніколаєнко В. М.** Поетика соціально-філософських узагальнень у тетралогії Раїси Іванченко про давню Русь / В. М. Ніколаєнко // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки / голов. ред. В. В. Савін. – Запоріжжя, 2004. – № 2. – С. 125-129.
162. **Ніколаєнко В. М.** Символ як засіб романтичного способу відображення в конкретно-реалістичному письмі Раїси Іванченко [Електронний ресурс] / В. М. Ніколаєнко. // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки / голов. ред. В. О. Толок. - Запоріжжя : ЗДУ, 1999. - № 2. - С.90-94. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/archive/articles/1454.pdf>. - Заголовок з екрану.
163. **Ніколаєнко В. М.** Хронотоп у романі Раїси Іванченко "Отрута для княгині" / В. М. Ніколаєнко // Література й історія : матеріали між народ. наук.- практич. конф., (12-13 листоп. 1998 р.) / за ред. В. М. Тихомирова, В. Ф. Шевченка. – Запоріжжя, 1998. – С. 115-119. – Бібліогр. : 3 назв.
164. **Орлик П.** Біля джерел історії : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / П. Орлик, Ф. Мисюра // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 165-176. – Бібліогр.: 6 назв.
165. **Орлик П.** Золоті стремена волі : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / П. Орлик, Ф. Мисюра // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 157-165.
166. **Полинський М.** Плин самого життя : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / М. Полинський // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 144-146.
167. **Проценко О.** Поетика роману Раїси Іванченко "Отрута для княгині" / О.Проценко // Бахмутський шлях. – 2005. – № 3-4. – С. 135-138.
168. **Родичев М.** Глибинний світ історії : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / М. Родичев // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 152-157.
169. **Руда Т.** Стародавні літописи і сучасна художня культура : [творчість Раїси Іванченко] / Т. Руда, Н. Широкова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / голов. редкол. О. С. Онищенко. – К, 2000. – Вип. 3. – С. 325-333.
170. **Руденко Г.** Де ви, державники-патріоти України? : [про Р. Іванченко] / Г. Руденко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 55-61.
171. **Руденко Г.** Наша сучасниця - Раїса Іванченко / Г. Руденко // На розкриллях історії і любові : біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко ; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 51-54.

172. **Савченко С. С.** Берегиня сучасного історичного роману: до 75-річчя від дня народження Р.П. Іванченко (1934) / С. С. Савченко // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2009. – № 4. – С. 69-74. – Бібліогр.: с. 72-74.
173. **Славинський М.** Вітрила над рікою часу : [про Р. Іванченко] / М. Славинський // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 38-44.
174. **Сморж Л. О.** Іванченко Раїса Петрівна (справж. - Іванова) - історик, письменниця / Л. О. Сморж // Енциклопедія Сучасної України / голов. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський (співголови) [та ін.] – К., 2011. – Т. 11 : Зор - Как. – С. 146-147.
175. **Топчій А.** На розкриллях історії і любові : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / А. Топчій // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 232-266.
176. **Турбай І. Г.** Іванченко (справж. прізвище – Іванова) Раїса Петрівна / І. Г. Турбай // Українська літературна енциклопедія. – К.: Українська радянська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2: Д- К. – С. 292-293.
177. **Федоренко Т.** Голосом правди : [про Р. Іванченко] / Т. Федоренко // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 61-65.
178. **Химка І.** Драгоманівська спадщина сьогодні : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / І. Химка // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 122-130.
179. **Штонь Г.** Час відтворений у слові : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / Г. Штонь // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 146-149.
180. **Ющук І. П.** Подвиг в ім'я України : [про Р. Іванченко] / І. П. Ющук // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 11-18.
181. **Яворенко О.** Складність простоти : [рецензії на статті та творчість Р. Іванченко] / О. Яворенко // На розкриллях історії і любові: біобібліографічний збірник / Р. П. Іванченко; упоряд.: І. П. Ющук. – К., 2010. – С. 141-143.
182. **Ясь О. В.** Іванченко (Іванова) Раїса Петрівна - історик, письменниця та публіцист / О. В. Ясь // Енциклопедія історії України : в 5 т. / редкол. В. А. Смолій [та ін.] – К., 2005. – Т. 3 : Е - Й. – С. 406-407.

Твори Р. Іванченко у фондах наукової бібліотеки ЗНУ

183. **Іванченко Р.** Апостол правди і науки: ... читання з нагоди 170-річчя від дня народження Михайла Драгоманова / Р. Іванченко // День. – 2011. – 15 вересня (№ 164). – С. 1, 6.
184. **Іванченко Р.** Він підніс на своїх плечах "падаюче небо України" : до 300-річчя першої української Конституції Пилипа Орлика / Р. Іванченко // Молодь України. – 2010. – 20 квітня (№ 42). – С. 1-4.
185. **Іванченко Р.** Драгоманов: до 150-річчя з дня народження / Р. Іванченко // Людина і світ. – 1991.- № 9. – С. 7-11.
186. **Іванченко Р.** Живучи в Україні, він обрав Україну: В. Б. Антонович як науковець і видавець / Р. Іванченко, О. Іванченко // Урок української. – 2002. – № 1. – С. 56-61.
187. **Іванченко Р.** Іван Франко і Михайло Драгоманов / Р. Іванченко // Пам'ять століть. Україна. – 2007. – № 1. – С. 53-59.
188. **Іванченко Р.** Календар серця : поезія / Р. Іванченко // Вітчизна. – 2000. – № 11-12. – С. 14-21.

189. **Іванченко Р.** Переяслав: велич і драма української козацької державності / Р. Іванченко // Київ. – 2004. – № 1-2. – С. 133-140.
190. **Іванченко Р.** Перші історичні кроки української державності: до 1400-х роковин утворення першої державності українського народу - Київської Русі / Р. Іванченко // Літературна Україна. – 2012. – 9 серпня (№ 30). – С. 1, 10-11.
191. **Іванченко Р.** Розлилися круті бережечки... : повість / Р. Іванченко // Вітчизна. – 2004. – № 11-12. – С. 21-39.
192. **Іванченко Р.** Смолоскип української ідеї : [окремі видавництва України] / Р. Іванченко // Літературознавство : IV Міжнародний конгрес україністів, м. Одеса, 26-29 серпня 1999 р.: доповіді та повідомлення / ред. О. В. Мишанич. – К, 2000. – Кн. 2. – С. 449-455. – Бібліогр.: 2 назв.
193. **Іванченко Р.** Християнство та українська державність / Р. Іванченко // Вітчизна. – 2003. – № 11-12. – С. 137-145.
194. **Іванченко Р. П.** Історична місія сучасного історичного роману (роздуми над проблемою) / Р. П. Іванченко // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки : зб. наук. праць / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2010. – № 2. – С. 111-117. – Режим доступу: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivdannya/vznu/filologichni/Vest_Fil-2-2010/111-117.pdf. – Бібліогр.: 12 назв.
195. **Іванченко Р. П.** Суспільно-політичні особливості творення української історичної прози / Р. П. Іванченко // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки : зб. наук. праць / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2012. – № 3. – С. 90-99. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivdannya/vznu/filologichni/vest%20fil%203%202012/16.pdf>. – Бібліогр.: 16 назв.
196. **Іванченко Р. П.** Березень – місяць перемін : оповідання / Р. П. Іванченко // Дніпро. – 1978. – № 8. – С. 109-117.
197. **Іванченко Р. П.** Гнів Перуна: роман / Р. П. Іванченко. – К. : Дніпро, 1986. – Кн. 1: Початок. – 1986. – 215 с.
198. **Іванченко Р. П.** Гнів Перуна: роман / Р. П. Іванченко. – К. : Дніпро, 1986. – Кн. 2: Закінчення. – 1986. – 219 с.
199. **Іванченко Р. П.** З циклу «Горіхове листя» : вірші «Стукнули двері звично...»; «Загубився мій спокій»; «Не треба слів надміру...»; «Відкували зозулі весну...» / Р. П. Іванченко // Дніпро. – 1976. – № 6. – С. 10.
200. **Іванченко Р. П.** Зачарована повіть : вірші «Оживають у веснах...»; «Древлянка» (із циклу «Історія в мені»); «Горіхове листя шумить...»; «Доточу я ноги каблуками...»; «На рівнинах білих...» / Р. П. Іванченко // Дніпро. – 1983. – № 3. – С. 11-12.
201. **Іванченко Р. П.** Золоті стремена : роман / Р. П. Іванченко // Дніпро. – 1981. – № 4. – С. 54-109; № 5. – С. 84-122.
202. **Іванченко Р. П.** Золоті стремена: роман / Р. П. Іванченко. – К. : Дніпро, 2009. – 840 с. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
203. **Іванченко Р. П.** Золоті стремена: роман / Р. П. Іванченко. – К. : Радянський письменник, 1984. – 447 с.
204. **Іванченко Р. П.** Зрада богів, або Як стати володарем: історичний роман / Р. П. Іванченко // Вітчизна. – 1987. – № 1. – С. 36-129; № 2. – С. 18-123.
205. **Іванченко Р. П.** Зрада, або Як стати володарем: роман / Р. П. Іванченко. – К. : Радянський письменник, 1988. – 487 с.
206. **Іванченко Р. П.** Зрада, або Як стати володарем: роман / Р. П. Іванченко. – К. : УЦДК, 1996. – 460 с. – (Український історичний роман).
207. **Іванченко Р. П.** Історична проза і міфи (роздуми над проблемою) [Електронний ресурс] / Р. П. Іванченко // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки : зб. наук. ст. / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2008. – № 2. – С. 93-96. – Режим доступу:

http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/filologichni/2008_1_2/2008-26-06/ivanchenko.pdf

208. **Іванченко Р. П.** Історія в мені : поезія / Р. П. Іванченко // Київ. – 1998. - № 5-6. – С. 24-30.
209. **Іванченко Р. П.** Любити не просто: повісті / Р. П. Іванченко. – К. : Радянський письменник, 1976. – 199 с.
210. **Іванченко Р. П.** Нестор - літописець: фрагмент старокиївської хроніки / Р. П. Іванченко // Вітчизна. – 1982. - № 5. – С. 34-139.
211. **Іванченко Р. П.** Раби Києва не мовчали... : до 150-річчя від дня народження М. П. Драгоманова / Р. П. Іванченко. – К. : Т-во «Знання» УРСР, 1991. – 48 с. – (Сер. 6 «Світ культури», № 3).
212. **Іванченко Р. П.** Україна від Кия до Кравчука : короткий нарис історії української державності / Р. П. Іванченко. – К. : Український письменник, 1992. – 47 с.
213. **Іванченко Р. П.** Чорні прірви у світанні неба : поезія / Р. П. Іванченко // Вітчизна. – 1999. - № 3-4. – С. 8-11.

Електронні ресурси

214. Іванченко Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [бібліографічний список]. – Режим доступу: http://www.zounb.zp.ua/resourse/2004/f_people.htm. – Заголовок з екрану.
215. Іванченко Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [біографія, бібліографія праць]. – Режим доступу: http://histans.com/index.php?termin=Ivanchenko_R. – Заголовок з екрану.
216. Іванченко Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A0%D0%B0%D1%97%D1%81%D0%B0_%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0. - Заголовок з екрану.
217. Іванченко Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/hatachitalnazaporizza/pismennki-zaporizskogo-krau/ivancenکو-raiesa>. - Заголовок з екрану.
218. Іванченко Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [пісні. Біографія]. – Режим доступу: <http://www.pisni.org.ua/persons/484.html>. – Заголовок з екрану.
219. **Стадниченко О. О.** Іванченко (справжнє прізвище - Іванова) Раїса Петрівна [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6006&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

Калюта Вілен Олександрович

(22.10.1930, Гуляйполе, Запорізької обл. – 3.11.1999, Київ)

Калюта Вілен Олександрович - український, радянський оператор.

Народився у м. Гуляйполе, Запорізької області. У 1952 р. з відзнакою закінчив Васильківське військово-авіаційно-технічне училище, де йому пророкували блискучу кар'єру. Але, за іронією долі, очікуючи у Києві чи то переатестації, чи то проходячи лікарську комісію, він навідався у 1955 до старого приятеля по літнім справам на кіностудію ім. Олександра Довженко — і затримався там на все життя. У 1960 році він закінчив курси операторів Київської кіностудії ім. О. П. Довженка, проте вищої освіти

ніколи не здобув, що й виявилось неважливим, оскільки, знявши фільм-шедевр національного кінематографу Ю.Ілленка «Білий птах з чорною ознакою», він став знаменитим.

«Оскар» (1995) слідував за стрічку «Стомлені сонцем» у категорії найкращий зарубіжний фільм», кінооператором якого він був; номінація (1993) на «Оскара» у тій же категорії за фільм «Урга. Територія любові».

Заслужений діяч мистецтв України (1995).

З 1997 р. — член-кореспондент Академії мистецтв України.

1999 року нагороджений почесним призом Київського міжнародного кінофестивалю "Молодість" "За внесок у світове кіномистецтво".

До роботи над своїми картинами його запрошували такі режисери, як Роман Балаян, В'ячеслав Криштофович, Олександр Адабашьян, Нікіта Михалков і — до співпраці навіть знаменитий Кірк Дуглас. Працював на Київській кіностудії ім. О. П. Довженка, на студіях «ТРИТЭ» (Москва), «Camera One» (Франція).

В 1991-1999 – Президент гільдії кінооператорів України.

Помер 3 листопада 1999 р.

У 2001 році Сергій Буковський зняв документальний фільм про геніального оператора під назвою «Вілен Калюта. Реальне світло».

Калюта В. О. – лауреат Національної премії України імені Т.Шевченка (2000) за кінооператорські роботи останніх років (посмертно).

Фільмографія

Зняв стрічки:

- «Повернення Вероніки» (1964),
- «Над нами Південний хрест» (1965),
- «Дні льотні» (1966),
- «Всюди є небо» (1967),
- «Вечір на Івана Купала» (1968),
- «Поштовий роман» (1969),
- «Чи вмієте ви жити» (1970),
- «Білий птах з чорною ознакою» (1970, Золота медаль VII Міжнародного кінофестивалю, Москва, 1971),
- «Наперекір усьому» (1972),
- «Мрії та жити» (1974),
- «Хвилі Чорного моря» (1975, т/ф, 4 а),
- «Відлюдько» (1977),
- «Чекайте на зв'язкового» (1979),
- «Скляне щастя» (1979, т/ф),
- «Дрібниці життя» (1980, т/ф),
- «Будемо чекати, повертайся» (1981, т/ф),
- «Польоти уві сні та наяву» (1982),
- «Легенда про княгиню Ольгу» (1983. Приз на кращу операторську роботу XVII Всесоюзного кінофестивалю, Київ, 1984),
- «Поцілунок» (1983),
- «Два гусари» (1984),
- «Храни мене, мой талисман» (1986),
- «Смиренне кладовище» (1989),
- «Приятель небіжчика» (1997),
- «Ода ботаніці» (1999);

а на Московській студії:

- фільми М.Михалкова «Урга» (1991), «Стомлені сонцем» (1994, Премія Американської кіноакадемії «Оскар» за кращий іноземний фільм року, 1995).

Премії та нагороди

- 1984 — приз за кращу операторську роботу на ВКФ (СРСР) у фільмі «Легенда про княгиню Ольгу»
- 1987 — Державна премія СРСР за фільм «Польоти уві сні та наяву»
- 1993 — Державна премія Росії за фільм «Урга — територія кохання»
- 1993 — Приз за операторську майстерність за фільм «Урга — територія кохання» на МКФ в м. Шалоне (Франція)
- 1994 — Приз Балтійського банку кращому оператору за фільм «Втомлені сонцем» на МКФ «Янтарна пантера» в Калінінграді
- 1995 — Державна премія Росії за фільм «Втомлені сонцем»

Серед нагород В.Калюти, зокрема, призи «Золоте плато», «Золотий тюльпан», «Золотий лев», «Золотий глобус», «Золота пантера», гран-прі Канського та Венеціанського міжнародних кінофестивалів.

Бібліографія

220. Калюта Вілен Олександрович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 218-219.

221. **Скуратівський Л. В.** Калюта Вілен Олександрович - кінооператор / Л. В. Скуратівський // Енциклопедія Сучасної України / голов. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський (співголови) та ін. – К., 2012. – Т. 12 : Кал - Киї. – С. 96-97.

Електронні ресурси

222. **Горбач Н. В.** Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [коротка біографія] / Н.В.Горбач. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6052&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

223. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [біографія. Фильмографія]. – Режим доступу: http://www.enci.ru/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B0,%D0%92%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок с екрана.

224. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [біографія. Фильмографія]. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B0,%D0%92%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок с екрана.

225. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [біографія. Фильмографія]. – Режим доступу: http://www.rudata.ru/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B0,%D0%92%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок с екрана.

226. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [біографія. Фильмографія]. – Режим доступу: <http://www.kino-teatr.ru/kino/operator/sov/28927/bio>. – Заголовок с екрана.

227. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [фильмографія]. – Режим доступу: http://russiancinema.ru/template.php?dept_id=3&e_dept_id=1&e_person_id=392. – Заголовок з екрану.Рус.

228. Калюта Вілен Олександрович [Електронний ресурс] : [фильмографія]. – Режим доступу: <http://www.megabook.ru/Article.asp?AID=578807>. – Заголовок с екрана.

229. **Тримбач С.** Вілен Калюта. Ніжність оператора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kinokolo.ua/articles/389/>. – Заголовок з екрану.

230. **Феофанова А.** Шкода, що машини не літають [Електронний ресурс] : [спогади про оператора Вілена Калюту]. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/osobistist/shkoda-shcho-mashini-ne-litayut>. - Заголовок з екрану.

231. **Черненко С.** Просто, як у кіно. Митець : [Вілен Калюта] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dua.com.ua/2010/047/arch/18.shtml>. - Заголовок з екрану.

Ляшенко Геннадій Іванович

(01.06.1938, Ногайське (місто Приморськ) Запорізької області)

Геннадій Іванович Ляшенко — український композитор, педагог, музикознавець, музикально-громадський діяч. Закінчив Львівську консерваторію по класу композиції А. Солтиса (1963), аспірантуру при Київській консерваторії (1971). Ст. викладач Львівської (1966-1968), Київської (з 1971) консерваторій, доцент (1978), професор (1988) кафедри композиції та інструментування. Кандидат мистецтвознавства (1972). Заслужений діяч мистецтв УРСР (1987), народний артист України (1996). Лауреат премії ім. М. Лисенка (1999), премії ім. Б. Лятошинського (2004). Член НСКУ.

Ляшенко Г. І. - лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (2008) за кантати «Містерія тиші» та «Вітражі й пейзажі» для хору а саррелла на вірші Тараса Шевченка і Богдана-Ігора Антонича.

Творчість

- балет «Гарсія Лорка» (лібр. В.Куринського, 1987);
- вок.- симф.
 - 3 кантати,
 - Симфонія-реквієм (сл. Р.Рождественського. 1963),
 - «Вітражі і пейзажі» (сл. Б.-І.Антонича, 1997);
- для симф. орк. -
 - 5 симфоній (1971, 1977, 1982 — «Дніпровські райдуги»),
 - сюїта «Карпатські новели» (за мотивами новел В.Стефаніка, 1973),
 - 2 симфоніети (1967, 1970),
 - «Драматична поема» (1968),
 - «Pro memoria» (1992),
- для кам. орк. — «Укр. триптих» (1976), «Lamento» (1992);
- Симфонія-концерт (1980),
- концерти з оркестром -
 - для віолончелі (1982).
 - для контрабаса зі струнним орк. (1990);
- камерно-інструментальні твори
- п'єси для арфи, фп., для 2-х фп.
- хори;
- вок. цикли — «Ліричні пісні» (1973), «Пастелі» (1974), пісні;
- музика до кінофільму «Таємниці святого Юра» (1982).

Музикознавчі праці:

- монографія «Роль фуґи в драматургії неполіфонічних форм», К., 1976;
- статті в наук. зб., у пресі.

Література про життя і творчість

232. Ляшенко Геннадій Іванович // Митці України: енциклопедичний довідник / за ред. А. В. Кудрицького. – К. : Українська Енциклопедія імені П. М. Бажана, 1992. – С. 377.
233. **Артемов А.** Соната Г. Ляшенка: створення і виконання // Музика. – 1978. – № 5.
234. **Гнатів Т.** Інтерв'ю з композитором // Музика. – 1987. – № 6.
235. **Конькова Г.** Розмова з Г.Ляшенком // Спрага музики: паралелі і час спогадів : Ч. II. – К., 2001.
236. **Ляшенко Г.** Геннадій Ляшенко: "Прагну показати життя у симбіозі..." / Г. Ляшенко ; спілк. А. Луніна // Музика. – 2013. – № 3. – С. 10-15.
237. **Муха Антон.** Композитори України та української діаспори. – К. : 2004.
238. **Суторихіна М.** Симфонічні прем'єри // Музика. – 1984. – № 2.

Електронні ресурси

239. Ляшенко Геннадій Іванович [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_biography/75480/%D0%9B%D1%8F%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE. – Заголовок с екрана.
240. Ляшенко Геннадій Іванович [Електронний ресурс] : [біографія. Творчість]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%8F%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%B9_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.
241. Ляшенко Геннадій Іванович [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6457&lang=ukr. – Заголовок з екрану.
242. **Ржевская М.** Музыкальные витражи композитора Ляшенко [Електронний ресурс] : [народний артист України Геннадій Ляшенко видвинут на получение Национальной премии Украины имени Тараса Шевченко]. – Режим доступу: <http://www.zn.ua/newspaper/articles/49129#>. – Заголовок з екрану.
243. **Сачева Т.** Сторінками музики Геннадія Ляшенка, або Шістдесятники справляють ювілей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umoloda.kiev.ua/regions/0/116/0/46426/>. – Заголовок з екрану.

Міщенко Дмитро Олексійович

(народ. 18.11.1921, с. Степанівна Перша Запорізької обл.)

Міщенко Дмитро Олексійович — український письменник, кандидат філологічних наук з 1955 р.

Народився 18 листопада 1921р. в с. Степанівка Перша, тепер Приазовського р-ну Запорізької області. Учасник Великої Вітчизняної війни. Закінчив у 1951 р. Київський університет.

Був на видавничій роботі, зокрема 1956—1961 — заступником головного редактора Держлітвидаву України, 1964—1973 — головним редактором видавництва «Радянський письменник» (з 1991 — «Український письменник»).

Автор збірок повістей та оповідань «Сини моря» (1955), «Батьківська лінія» (1960), «Доля поета» (1961), «Очі дівочі» (1964), «Ніна Сагайдак» (1966), «У морі затишку немає» (1970), «Віра, надія, любов» (1971), «Найвищий закон» (1978), «Друге

заміжжя» (1980), а також романів «Чому не сходяться дороги» (1963), «Вітри приносять грозу» (1968), «Честь роду» (1977), повісті «Полювання на жар-птицю» (1990, увійшла до однойменної збірки), історичних романів «Сіверяни» (1959), «Синьоока Тивер» (1983), «Лихі літа ойкумени» (1985), «Розплата» (1987). Міщенко пише про сучасність і героїчне минуле українського народу.

Опублікував монографію «Розвиток реалізму в творчості М. Коцюбинського» (1957).

Окремі твори Міщенко перекладено російською, болгарською, словацькою та англійською мовами.

Міщенко Д. О. – лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1993) за збірки «Полювання на жар-птицю» (1990) та «Особисто відповідальний» (1991).

Література про життя і творчість

244. Дмитро Міщенко // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / ред. О. І. Микитенко. – К.: Радянський письменник, 1966. – С. 458.
245. Дмитро Міщенко // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / упоряд. О. Килимник, О. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1970. – С. 297.
246. Дмитро Міщенко // Письменники радянської України: довідник / відп. ред. П. Ю. Щербатін, упоряд. О. В. Килимник, О. І. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1976. – С. 232.
247. Дмитро Міщенко // Письменники радянської України: довідник / упоряд. О. Килимник. – К.: Радянський письменник, 1960. – С. 333-334.
248. Дмитро Міщенко // Дніпро. – 2010. – № 5. – С. 69.
249. Міщенко Дмитро Олексійович // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / відп. ред. А. Т. Мороз, автори-упоряд. В. К. Килимник, В. П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1981. – С. 180.
250. Міщенко Дмитро Олексійович // Українські письменники: біо-бібліографічний словник: у 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін]. – К.: Дніпро, 1965. – Т. 5: Радянська література. Л-Я. – С. 155-157.
251. Міщенко Дмитро Олексійович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 356-355.
252. **Біда С. Д.** Історичний роман Д. Міщенка "Сіверяни": урок-конференція (9 клас) / С. Д. Біда // Нестандартні уроки з української мови та літератури : навч. посібник. – Харків, 2006. – С. 152-167. – (Вивчаємо українську мову та літературу ; Вип. 1 (26)). – Бібліогр.: 3 назв.
253. Деякі листи письменників до Дмитра Міщенка // Хортиця. – 2012. – № 5. – С. 86-98.
254. **Домалега І.** Історія й культура в мовній палітрі трилогій Д. Міщенка та І. Білика / І. Домалега // Київська старовина. – 2007. – № 6. – С. 138-145.
255. **Домалега І.** Минуле - сучасність - вічність: Авторська інтерпретація історичних подій VI-VII ст. у трилогії Дмитра Міщенка / І. Домалега // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 2. – С. 132-140.
256. **Домалега І.** Міфологізм світогляду слов'ян у романі Дмитра Міщенка "Сіверяни" / І. Домалега // Рідна школа. – 2005. – № 7. – С. 21-23. – Бібліогр. : 6 назв.
257. **Домалега І. М.** Жанрово-стильові особливості історичної трилогії Д. Міщенка про добу VI-VII ст. н. е. : автореф. дис. ... канд. філолог. наук : 10.01.01 / Інна Миколаївна Домалега. – Кіровоград, 2007. – 20 с.
258. **Домалега І. М.** Образи слов'янських князів у історичній трилогії Д. Міщенка / І. М. Домалега // Нова філологія / голов. ред. В. М. Манакін. – Запоріжжя, 2006. – Вип. 24. – С. 175-180.
259. **Домалега І. М.** Структуротвірні елементи сюжету й композиції трилогії Д. Міщенка "Синьоока Тивер", "Лихі літа Ойкумени", "Розплата" / І. М. Домалега // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2006. – № 1. – С. 71-74. – Бібліогр. : 9 назв.

260. **Домалега І. М.** Художнє відтворення світосприйняття слов'ян VI-VII ст. в історичній трилогії Д. Міщенка ("Синьоока Тивер", "Лихі літа Ойкумени", "Розплата") / І. М. Домалега // Вісник Запорізького національного університету. Сер.: Філологічні науки : зб. наук. статей / голов. ред. П. І. Білоусенко. – Запоріжжя, 2005. – № 3. – С. 43-45. – Бібліогр. : 8 назв.
261. **Домалега Т.** Історична проза Дмитра Міщенка на уроках літератури рідного краю. Істина - в пізнанні історії : урок-бесіда за романом Д. О. Міщенка "Сіверяни" / Т. Домалега // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 40-41.
262. **Домалега Т.** Твори Дмитра Міщенка на уроках літератури рідного краю : урок-бесіда за повістями Дмитра Міщенка "Батальон необмундированих" та "Особисто відповідальний" / Т. Домалега // Рідна школа. – 2003. – № 5. – С. 29-30.
263. **Заболотня О. В.** Образи жінок в історичних романах Д. Міщенка / О. В. Заболотня // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки. – 1998. – № 1. – С. 56-58.
264. **Заболотня О. В.** Особливості художнього осмислення минувшини в романах Дмитра Міщенка / О. В. Заболотня // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя, 1999. – Вип. V. – С. 177-183.
265. **Заболотня О. В.** Типологія зв'язків "Слово о полку Ігоревім" та роману Дмитра Міщенка "Сіверяни" / О. В. Заболотня // Література й історія: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (12-13 лист. 1998 р.) / за ред. В. М. Тихомирова, В. Ф. Шевченка. – Запоріжжя, 1998. – С. 128-133. – Бібліогр. : 2 назв.
266. **Заболотня О. В.** Художнє осмислення історичного минулого у романі Д. О. Міщенка "Синьоока Тивер" / О. В. Заболотня // Література й історія : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (12-14 грудня 1996 р.) : Ч. I / за ред.: О. Д. Турган, В. М. Тихомиров, В. Ф. Шевченко. – Запоріжжя, 1996. – С. 172-174.
267. **Зайдлер Н.** Концепт честі в повісті Д. Міщенка "Дике поле" / Н. Зайдлер // Південний архів : збірник наукових праць. Філологічні науки / голов. ред. О. В. Мішуков. – Херсон, 2009. – Вип. XLV. – С. 69-74. – Бібліогр. : с. 74.
268. **Зеленська В.** Осмислення проблеми єдності східнослов'янських племен як провідної політичної ідеї в романі Дмитра Міщенка "Сіверяни" / В. Зеленська // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць / відп. ред. І. В. Сабадош. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 110-113. – Бібліогр.: 15 назв.
269. **Медуниця М.** Влада землі і влада людини : до 80-річчя Дмитра Міщенка / М. Медуниця // Українська культура. – 2001. – № 9-10. – С. 33.
270. **Проценко О. А.** Типологічне та індивідуальне моделювання образу Михайла Глинського в романі Д. Міщенка "Бунтівний князь" / О. А. Проценко // Вісник Запорізького державного університету. Сер.: Філологічні науки. – Запоріжжя, 2003. – № 1. – С. 147-150.
271. **Сердюк П.** Голоси історії: запорізький романіст і повістярь Д. Міщенко і його роман "Сіверяни" / П. Сердюк // Рідна школа. – 1999. – № 2. – С. 27-28.
272. **Хорольська Т.** Образ правителів в історичному романі "Бунтівний князь" Дмитра Міщенка / Т. Хорольська // Література рідного краю в навчальних закладах Запорізької області : посіб. для вчит. і студ.-філол. / ред.-упоряд. : С. С. Журавльова, О. І. Харіна. – Бердянськ, 2013. – С. 56-62. – Бібліогр.: 4 назв.
273. **Цветанська Г.** Сповідь живих у пам'ять про безвинно убієнних... (урок літератури рідного краю на базі краєзнавчого музею за романом Дмитра Міщенка "Хліб наш насущний") / Г. Цветанська // Література рідного краю в навчальних закладах Запорізької області : посіб. для вчит. і студ.-філол. / ред.-упоряд. : С. С. Журавльова, О. І. Харіна. – Бердянськ, 2013. – С. 168-174.

Твори Д. Міщенка у фондах наукової бібліотеки ЗНУ

274. **Міщенко Д.** Вибрані твори: в 2 т. / Д. Міщенко. – К. : Дніпро, 1991. – Т. 1: Синьоока Тивер : історичний роман. – 1991. – 443 с.
275. **Міщенко Д.** Вибрані твори: в 2 т. / Д. Міщенко. – К. : Дніпро, 1991. – Т. 2: Лихі літа Ойкумени. Розплата : історичні романи. – 1991. – 797 с.
276. **Мищенко Д.** Батальон необмундированных : роман и повести / Д. Мищенко; пер. с укр. – М. : Художественная литература, 1991. – 527 с.
277. **Мищенко Д.** Высший закон : роман / Д. Мищенко; пер. с укр. В. Тетерина. – М. : Советский писатель, 1986. – 351 с.
278. **Мищенко Д.** Лихолетье Ойкумены : исторический роман / Д. Мищенко; пер. с укр. В. Горбачев // Молодая гвардия. – 1991. - № 3. – С. 84-128, 161-196.
279. **Міщенко Д.** «В испепеляющем огне постигали мы любовь и ненависть...» : [о писат. долге в осмыслении событий прошлого: беседа с зам. пред. Комис. Союза писателей Украины по воен. - худож. лит. Д. Мищенко; записала Л. Лавриненко] / Д. Мищенко // Радуга. – 1987. - № 6. – С. 137-139.
280. **Міщенко Д.** Sic volo Caesar : повість / Д. Міщенко // Київ. – 2004. – № 6. – С. 11-32.
281. **Міщенко Д.** Альфонс із Тель-Авіва : оповідання / Д. Міщенко // Дніпро. – 2007. – № 3-4. – С. 73-79.
282. **Міщенко Д.** Батальйони не обмундированих : уривок із повісті / Д. Міщенко // Дніпро. – 2010. – № 5. – С. 70-73.
283. **Міщенко Д.** Берегиня : оповідання / Д. Міщенко // Дніпро. – 2006. – № 5-6. – С. 72-79.
284. **Міщенко Д.** Братерство споріднених сердець : бувальщина / Д. Міщенко // Дніпро. – 2003. – № 11-12. – С. 67-76.
285. **Міщенко Д.** Бунтівний князь : історичний роман / Д. Міщенко // Вітчизна. – 1993. - № 5-6. – С. 2-67; № 7-8. – С. 48-94; № 9-10. – С. 75-122.
286. **Міщенко Д.** Бунтівний князь : історичний роман / Д. Міщенко. – К. : Український письменник, 1993. – 303 с.
287. **Міщенко Д.** Відлуння Лисої гори / Д. Міщенко // Дніпро. – 2002. – № 9-10. – С. 5-31.
288. **Міщенко Д.** Вітри приносять грозу : роман / Д. Міщенко. – К. : Радянський письменник, 1980. – 270 с.
289. **Міщенко Д.** Гість із далекого краю : оповідання / Д. Міщенко // Дніпро. – 2007. – № 3-4. – С. 80-84.
290. **Міщенко Д.** Дзвони вічності : роздуми над книжкою Віктора Чабаненка "Оратанія" / Д. Міщенко // Рідна школа. – 2006. – № 2. – С. 22.
291. **Міщенко Д.** Довга дорога до Києва / Д. Міщенко // Київ. – 2003. – № 5. – С. 9-13.
292. **Міщенко Д.** Друге заміжжя : повісті, оповідання / Д. Міщенко. – К.: Радянський письменник, 1980. – 270 с.
293. **Міщенко Д.** Заспів юності : вірші / Д. Міщенко // Київ. – 1996. - № 11/12. – С. 31-33.
294. **Міщенко Д.** Земля гонить соки : повісті та оповідання / Д. Міщенко. – К. : Веселка, 1976. – 143 с.
295. **Міщенко Д.** Зловіща тінь перестороги : правдавня легенда (проза) / Д. Міщенко // Хортиця. – 2012. – № 1. – С. 37-51.
296. **Міщенко Д.** Зловіща тінь перестороги : прадавня легенда, продовження / Д. Міщенко // Хортиця. – 2012. – № 2. – С. 7-18.
297. **Міщенко Д.** І станеш ти шукать її сліди : роман / Д. Міщенко // Вітчизна. – 2005. – № 5-6. – С. 15-47.
298. **Міщенко Д.** Лихі літа Ойкумени : історичний роман / Д. Міщенко. – К.: Радянський письменник, 1985. – 463 с.
299. **Міщенко Д.** Лицар обов'язку (Олекса Мусієнко) / Д. Міщенко // Літературна Україна. – 2010. – 13 травня (№ 17). – С. 2, 7.

300. **Міщенко Д.** Людська особистість – джерело натхнення : [з творчої лабораторії письменника] / Д. Міщенко // Література. Діти. Час. – К., 1987. – Вип. 12. – С. 63-68.
301. **Міщенко Д.** Між Сциллою і Харибдою : історичний роман / Д. Міщенко. – Вітчизна. – 1996. – № 1-2. – С. 24-83; № 3-4. – С. 71-123.
302. **Міщенко Д.** Між сциллою і харибдою : [публіцистика] / Д. Міщенко // Хортиця. – 2013. – № 6. – С. 30-40.
303. **Міщенко Д.** На черзі дня - наші чесноти : [про книгу В. Чабаненка "Українська Атлантида"] / Д. Міщенко // Рідна школа. – 2007. – № 7-8. – С. 79-80.
304. **Міщенко Д.** Найвищий закон : роман / Д. Міщенко // Дніпро. – 1977. - № 11. – С. 37-112; № 12. – С. 17-94.
305. **Міщенко Д.** Ой там, на торжку, на базарі... : оповідання / Д. Міщенко // Дніпро. – 2005. – № 1-2. – С. 34-40.
306. **Міщенко Д.** Особисто відповідальний : повісті / Д. Міщенко. – К.: Молодь, 1991. – 240 с.
307. **Міщенко Д.** Пороги книжкової течії "Дніпра" : минуло 90 років з дня народження Олександра Бандури [Олександр Бандура - письменник-перекладач] / Д. Міщенко // Літературна Україна. – 2008. – 26 червня (№ 24). – С. 6.
308. **Міщенко Д.** Розплата : історичний роман / Д. Міщенко // Київ. – 1987. - № 6. – С. 68-108; № 7. – С. 62-117.
309. **Міщенко Д.** Синьоока Тивер : історичний роман / Д. Міщенко. – К. : Дніпро, 1985. – 412 с. – (Серія "Романи і повісті").
310. **Міщенко Д.** Слово правди / Д. Міщенко // Вінок Тарасові Шевченку: оповідання. – К.: Радянський письменник, 1963. – С. 204-210.
311. **Міщенко Д.** Сусіди близькі : уривок з історичного роману Д. Міщенка "Між Сциллою і Харибдою" / Д. Міщенко // Рідна школа. – 1995. - № 5. – С. 7-11.
312. **Міщенко Д.** Тітка Фаня з соціалізму: історія нашого сучасника / Д. Міщенко // Вітчизна. – 2007. – № 1-2. – С. 88-98.
313. **Міщенко Д.** Три оповідання : із циклу "Ой там, на торжку, на базарі" / Д. Міщенко // Вітчизна. – 2004. – № 1-2. – С. 37-51.
314. **Міщенко Д.** Хліб наш насущний: роман пам'яті / Д. Міщенко // Вітчизна. – 1989. - № 8. – С. 20-62; № 9. – С. 97-143.
315. **Міщенко Д.** Час на роздум : документальна повість / Д. Міщенко // Київ. – 1983. - № 8. – С. 112-128.
316. **Міщенко Д.** Честь роду : діалогія / Д. Міщенко. – К. : Дніпро, 1986. – 430 с.
317. **Міщенко Д.О.** Віра, надія, любов : повість, оповідання / Д. О. Міщенко. – К. : Молодь, 1971. – 200 с.
318. **Міщенко Д. О.** Найвищий закон : роман / Д. О. Міщенко. – К.: Дніпро, 1978. – 242 с. – (Серія "Романи й повісті").
319. **Міщенко Д. О.** Полювання на жар-птицю : роман, повісті, оповідання / Д. Міщенко. – К.: Радянський письменник, 1990. – 448 с.
320. **Міщенко Д. О.** Розплата : історичний роман. – К. : Радянський письменник, 1987. – 383 с.

Електронні ресурси

321. Мищенко Дмитрий Алексеевич [Електронний ресурс] [біографія. Перечень произведений. Электронные произведения]. – Режим доступа: http://www.velib.com/author.php?author=m_717_1. – Заголовок с экрана.
322. Міщенко Дмитро Олексійович [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступа: http://www.surbor.su/bioinfo.php?id_auth=1188. – Заголовок з екрану.
323. Міщенко Дмитро Олексійович [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступа:

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%94%D0%BC%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%BE_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.

324. **Стадніченко О. О.** Міщенко Дмитро Олексійович [Електронний ресурс] : [коротка біографія] / О. О. Стадніченко. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6600&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

Нагнибіда Микола Львович

(7 (20).09.1911, с. Попівка Куйбишевського р-ну, Запорізька обл. – 16.09.1985, м. Київ)

Микола Львович Нагнибіда народився в селі Попівка на Запоріжжі в родині сільського фельдшера. З дитинства полюбив він степ, море, мальовничу природу Придніпров'я. А ще по-справжньому тягнуло до книжки. Та вчитися багато не довелося. Життя змусило хлопця з молодих літ самостійно заробляти на шматок хліба.

М. Нагнибіда працював слюсарем на Харківському велосипедному заводі. Саме на цей час припадають перші літературні спроби майбутнього письменника (друкуватися він почав з 1930 року, а перша поетична збірка «Дніпровська весна» вийшла в 1932 році).

Потім була праця на будівництві металургійного комбінату «Запоріжсталь», Дніпрельстану, навчання в Харківському інституті журналістики, робота в газетах і журналах, служба на Чорноморському флоті.

У роки війни Микола Львович повністю віддався газетярській роботі, працював на радіомовній станції ім. Т. Г. Шевченка в Саратові, яка вела передачі на окуповану німцями Україну, писав вірші. Уже в 1943 році вийшла книга фронтових поезій «Здрастуй, Харків!».

З 1947 року Микола Нагнибіда повністю переходить на творчу роботу, яка увінчалася цілою низкою прекрасних збірок поезій: «Оживуть степи», «Степ і море», «Гірські вершини» тощо. А всього талановитий майстер залишив по собі понад шістьдесят книжок своїх творів.

М. Нагнибіда відомий і як перекладач. Особливо помітний його внесок у пропаганду в нашій країні білоруської поезії.

Микола Львович любив мандрувати. Він об'їздив багато країн, мав друзів у різних куточках землі. З таких мандрів завжди повертався письменник, повен нових тем, образів, свіжих вражень.

На батьківщині Миколи Нагнибіди відкрито літературно-краєзнавчий музей його імені. Тут доволі повно представлено історію села, а також творчість Миколи Львовича. В окремому залі зібрано меблі з його київської квартири, особисті речі, які передала вдова поета, зокрема одяг, книжки з бібліотеки письменника, а також твори — від перших збірок до останніх, посмертних.

Нагнибіда М. Л. – лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1970) за цикл віршів «Риси рідного обличчя» із збірки «На полі битви».

Лауреат Державної премії СРСР. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, Почесними грамотами Президіумів Верховних Рад Білоруської РСР і Грузинської РСР. Звання «Почесний громадянин міста Запоріжжя» присвоєно рішенням міської ради від 27.09.1971 №424.

Література про життя і творчість

325. Нагнибіда Микола Львович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : Енцикл. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 371-372.

326. Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / ред. О. І. Микитенко. – К.: Радянський письменник, 1966. – С. 473.

327. Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / упоряд. О. Килимник, О. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1970. – С. 305.
328. Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: довідник / відп. ред. П. Ю. Щербатін, упоряд. О. В. Килимник, О. І. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1976. – С. 240-241.
329. Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: довідник / упоряд. О. Килимник. – К.: Радянський письменник, 1960. – С. 345-346.
330. Нагнибіда Микола Львович // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / відп. ред. А. Т. Мороз, автори- упоряд. В. К. Килимник, В. П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1981. – С. 187.
331. Нагнибіда Микола Львович // Українські письменники: біо-бібліографічний словник: у 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін.]. – К. : Дніпро, 1965. – Т. 5: Радянська література. Л-Я.- С. 181-188..
332. **Григоренко М.** На Батьківщині знаних поетів: (Нагнибідівські читання) / М. Григоренко // Запорозька Січ. – 2005. – 4 жовтня (№ 190). – С. 5.
333. **Дубина М.** Неспокійне серце: до 70-річчя від дня народження М. Нагнибіди / М. Дубина // Дніпро. – 1981. - № 9. – С. 139-141.
334. Запоріжжя пам'ятає поета : [вечір пам'яті М. Нагнибіди у ЗДУ] // Запорізька правда. – 2001. – № 145. – С. 3.
335. **Іванисенко В.** Микола Нагнибіда / В. Іванисенко // Літературні портрети. – Т. 2. – К., 1960. – С. 320-342.
336. **Іванисенко В.** Микола Нагнибіда / В. Іванисенко // Радянське літературознавство. – 1960. - № 3. – С. 81-98.
337. **Килимник О.** Світло романтики життя: [Микола Львович Нагнибіда] / О. Килимник // З вершини літ: спогади. – К. : Рад. письменник, 1988. – С. 228-238.
338. **Килимник О.** Співець сьогодення: [Микола Львович Нагнибіда] / О. Килимник // Поет і час: літературно-критичні нариси. – К. : Радянський письменник, 1973. – С. 172-207.
339. **Кононенко П.** "Прекрасний шлях на висоту людської гідності" : [Микола Нагнибіда] / П. Кононенко // Українознавство. – 2012. – № 3. – С. 62-63.
340. **Котляров Б.** Сонячний вітер: до 60-річчя від дня народження М. Нагнибіди / Б. Котляров // Прапор. – 1971. - № 9. – С. 86-87.
341. **Маремпольський В.** Молодість. Почесному громадянину м. Запоріжжя М. Л. Нагнибіді в ювілейний день його 60-річчя : [вірш] / В. Маремпольський // Кетяг калини: поезії / В. Ф. Маремпольський. – Запоріжжя, 1997. – С. 42.
342. **Моршинова Е.** Щедре серце поета: [штрихи до портрета Миколи Нагнибіди] / Е. Моршинова // Укр. мова і література в школі. – 1981. - № 9. – С. 10-19.
343. **Нагнибіда Н.** Його серце в степах... : [до 100-річчя Миколи Нагнибіди] / Н. Нагнибіда // Запорозька Січ. – 2012. – 7 лютого (№ 23). – С. 6.
344. **Острик М.** Героїка на поетичних постаментах: [про творчість М. Нагнибіди] / М. Острик // Критичні етюди. – К., 1970. – С. 50-69.
345. **Острик М.** Нагнибеда, Микола [Николай Львович] / М. Острик // Краткая литературная энциклопедия / гл. ред. А. А. Сурков. – М.: Советская энциклопедия, 1968. – Т. 5: Мурари – Припев. – С. 70.
346. **Петрова О.** Он любил Запорожье: [о новом сборнике стихотворений и поэм «Поезії» Н. Нагнибеды] / О. Петрова // Индустриальное Запорожье. – 1987. – 11 января.
347. **Причиненко В.** Ці експонати належали раніше нашому землякові: (Нагнибіда М.Л.) / В. Причиненко // Запорізька правда. – 2011. – 20 вересня (№ 139). – С. 4.
348. **Причиненко К.** Дорогі реліквії - у сільський музей: (Смирнівський літературно-краєзнавчий музей імені М. Л. Нагнибіди) / К. Причиненко // Запорізька правда. – 2005. – 15 грудня (№ 195-196). – С. 2.
349. **Ребро П.** Запоріжжя його кликало завжди: [М. Нагнибіда. (Над листами поета)] / П. Ребро // Запорізька правда. – 2001. – 20 вересня. – С. 12.
350. **Ребро П.** Микола Нагнибіда: поет, патріот, жартівник / П. Ребро // Запорозька Січ. – 2010. – 2 березня (№ 43). – С. 5.

351. **Ребро П.** Микола Нагнибіда: поет, патріот, жартівник / П. Ребро // Запорозька Січ. – 2010. – 6 березня (№ 47). – С. 6.
352. **Рильський М. Т.** Невтомний мандрівник : [Микола Нагнибіда] / М. Т. Рильський // Статті про літературу/ упоряд. Б. Рильський, Г. Колесник. – К.: Дніпро, 1980. – С. 388-392.
353. **Сосницький Л.** Земля героїв і поетів : [Куйбишевський район Запорізької обл.; видатні люди краю: М. Нагнибіда, П. Ребро, А. Рекубрацький] / Л. Сосницький // Голос України. – 2013. – 26 червня (№ 117). – С. 19.
354. **Танк М.** 3 вершини років: до 60-річчя від дня народження М. Нагнибіди / М. Танк // Дніпро. – 1971. - № 9. – С. 5-6.
355. **Тичина П.** Співець щастя: [Микола Нагнибіда] / П. Тичина // З минулого – в майбутнє. – К., 1973. – С. 241-243.
356. **Хінкулов Л.** Нагнибіда Микола Львович / Л. Хінкулов // Словник української літератури / за ред. і передм. О. І. Білецького. – К.: Видавництво АН УРСР, 1948. – Т. 2, Ч. 1: Письменники радянської України. – С. 212-213.
357. **Чернець Л. М.** Співець великого побратимства: [Микола Нагнибіда і білоруська література] / Л. М. Чернець // Українське літературознавство. – 1984. – Вип. 43. – С. 64.
358. **Шаповал М.** Натхненний співець: до 70-річчя від дня народження Нагнибіди / М. Шаповал // Прапор. – 1981. - № 9. – С. 138-139.
359. **Юрик П.** "О не даремно співучий народ Вас охрестив солов'єм України": [Микола Нагнибіда і Запоріжжя] / П. Юрик // Запорізька правда. – 2008. – 25 вересня (№ 142-143). – С. 6.

Твори М. Нагнибіди на українській мові у фондах наукової бібліотеки ЗНУ.

360. **Нагнибіда М. Л.** Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 1 : Лірика. Балади. – 1981. – 374 с.
361. **Нагнибіда М. Л.** Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 2 : Лірика. Цикли. 3 білоруських поетів. – 1981. – 373 с.
362. **Нагнибіда М. Л.** Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 3 : Поєми. Листи з дороги. – 1981. – 350 с.
363. **Нагнибіда М. Л.** Вибране: в 2 т. / М. Л. Нагнибіда ; [вступ. стаття: П. Воронько «Щастя поета»]. – К. : Дніпро, 1971.- Т. 1 : Лірика. – 1971. – 391 с.
364. **Нагнибіда М. Л.** Вибране: в 2 т. / М. Л. Нагнибіда ; [вступ. стаття: П. Воронько «Щастя поета»]. – К. : Дніпро, 1971.- Т. 2 : Цикли. Балади. Поєми. – 1971. – 363 с.
365. **Нагнибіда М.** Вибране: поезії. / М. Нагнибіда. – К. : Художня література, 1957. – 381 с.
366. **Нагнибіда М. Л.** Поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1986. – 341 с.
367. **Нагнибіда М.** Благословенна будь : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1980. - № 10. – С. 2-8.
368. **Нагнибіда М.** В землянці : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 448.
369. **Нагнибіда М.** Велет [вірш] / М. Нагнибіда // Співець нового світу: спогади про Павла Тичину / упоряд. та прим. Г. П. Донець. – К.: Дніпро, 1971. – С. 372-373.
370. **Нагнибіда М.** Вернисься, веселинки! : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1986. - № 10. – С. 2.
371. **Нагнибіда М.** Вечірній сніг : вірш / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1975. - № 10. – С. 1-3.
372. **Нагнибіда М.** Висота : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна.- 1978. - № 10. – С. 1-7.
373. **Нагнибіда М.** Вірші : ["Прохання", "Катерина, ти не пам'ятаєш", "Тобі"] / М. Нагнибіда // Українознавство. – 2012. – № 3. – С. 64.
374. **Нагнибіда М.** Дзвони Хатині : поема / М. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1979.- 75 с.
375. **Нагнибіда М.** Дзвони Хатині. Колокола Хатини : поема / М. Нагнибіда. – Мінськ, 1973. – 80 с.

376. **Нагнибіда М.** З глибини літ : вірші / М. Нагнибіда // Дніпро. – 1981. - № 2. – С. 10-13.
377. **Нагнибіда М.** З книги «Вам присвячую» : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1975. - № 2. – С. 1-5.
378. **Нагнибіда М.** З книги «Мое серце в степах» : вірші / М. Нагнибіда // Прапор. – 1973. - № 3. – С. 3-5.
379. **Нагнибіда М.** З книги «Подвиг любові» : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1981. - № 3 9. – С. 4-5.
380. **Нагнибіда М.** З нової книжки : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1984. - № 1. – С. 2-7.
381. **Нагнибіда М.** Записи на сторінках дружби / М. Нагнибіда // Чуття єдиної родини: українські радянські письменники про творчі взаємини з митцями братніх республік/упоряд., прим. С. М. Шаховський. – К.: Дніпро, 1972. – С. 209-217.
382. **Нагнибіда М.** Земля добра свого народу : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 472-473.
383. **Нагнибіда М.** І ваша пісня пурпурова... : [вірш] / М. Нагнибіда // Павлові Тичині: збірник, присвячений 70-річчю з дня народження і 50-річчю літературної діяльності поета / упоряд. О. Килимник. – К.: Радянський письменник, 1961. – С. 99.
384. **Нагнибіда М.** Казка і для дорослих / М. Нагнибіда // Прапор. – 1984. - № 1. – С. 9-10.
385. **Нагнибіда М.** Кобзареві : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 563-564.
386. **Нагнибіда М.** Комісари : вірш / М. Нагнибіда // Прапор. – 1981. - № 1. – С. 23.
387. **Нагнибіда М.** Ленінські вогні : вірш / М. Нагнибіда // Дніпро. – 1977. - № 1. – С. 17.
388. **Нагнибіда М.** Намет Бориса Ручйова : вірш / М. Нагнибіда // Прапор. – 1974. - № 1. – С. 9.
389. **Нагнибіда М.** Наш великий сизий орле, праведний Бояне : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 473-474.
390. **Нагнибіда М.** Ромашка. Учням з ремісничих. Білоруським лісам : вірші / М. Нагнибіда // Дніпро. – 1975. - № 8. – С. 2-5.
391. **Нагнибіда М.** Росії : вірш / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1979. - № 1. – С. 2.
392. **Нагнибіда М.** У вінок Каменяреві : [вірш] / М. Нагнибіда // Вінок Іванові Франкові / упоряд. А. А. Каспрук. – К.: Радянський письменник, 1957. – С. 438.
393. **Нагнибіда М.** Український мільярд : вірш / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1973. - № 10. – С. 1.
394. **Нагнибіда М. Л.** Благословенна будь! : книга лірики та поем / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1980. – 95 с.
395. **Нагнибіда М. Л.** Вам присвячую : поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1975. – 111 с.
396. **Нагнибіда М. Л.** День побачення : поезії останніх літ / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1977. – 248 с.
397. **Нагнибіда М. Л.** Мое серце в степах : книга поезій / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1973. – 127 с.
398. **Нагнибіда М. Л.** На полі битви : поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1974. – 191 с.
399. **Нагнибіда М. Л.** Подвиг любові : лірика / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1984. – 95 с.

Творчість М. Нагнибіди в перекладах

400. **Нагнибеда М.** Избранное : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. – М. : Худож. лит., 1981. – 302 с.
401. **Нагнибеда М.** Стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. – М. : Худож. лит., 1970. – 222 с. – (Библиотека советской поэзии).

402. **Нагнибеда М.** «Друзья уходят с тропок луговых...»: стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Москва. – 1972. - № 12. – С. 132-133.
403. **Нагнибеда М.** «Приметил я, что перед бурей...»: стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. С. Ботвинник // Нева. – 1972. - № 8. – С. 4.
404. **Нагнибеда М.** Белоруссии : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. А. Коршунов // Звезда. – 1972. - № 12. – С. 8.
405. **Нагнибеда М.** Богатство : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. В. Вышеславский // Юность. – 1977. - № 11. – С. 5.
406. **Нагнибеда М.** В день рождения : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Новый мир. – 1972. - № 9. – С. 3.
407. **Нагнибеда М.** К созвездиям: стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Новый мир. – 1979. - № 2. – С. 3.
408. **Нагнибеда М.** Коммунаров сила. «Теперь все чаще стало сниться мне...»: стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. А. Чепуров, Б. Кежун // Звезда. – 1972. - № 7. – С. 3.
409. **Нагнибеда М.** Криницы у дороги : из новой книги стихов / М. Нагнибеда; пер. с укр. В. Шацкий, В. Корчагин // Дружба народов. – 1976. - № 1. – С. 168-169.
410. **Нагнибеда М.** Ленин : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Б. Кежун // Звезда. – 1976. - № 7. – С. 3.
411. **Нагнибеда М.** Мудрость вечерней поры : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Е. Крижевич // Огонек. – 1981. - № 38. – С. 9.
412. **Нагнибеда М.** На века. Высота. Искорки из детских лет : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Новый мир. – 1980. – 3 9. – С. 4-5.
413. **Нагнибеда М.** Неколебимость братства : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. В. Корчагина // Дружба народов. – 1981. - № 2. – С. 14-16.
414. **Нагнибеда М.** Раздумье. Сад. На ветви тихо сели журавли...»: стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Молодая гвардия. – 1971. - № 3. – С. 288-229.
415. **Нагнибеда М.** Союз : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. И. Сергеева // Звезда. – 1978. - № 9. – С. 3.
416. **Нагнибеда М.** Союз. Дочка купается в море. Заметил я... : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. И. Рядченко // Октябрь. – 1972. - № 10. – С. 19.
417. **Нагнибеда М.** Союз. Мое сердце в степях. Белорусская пуша. Из дорожной тетради : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Новый мир. – 1974. - № 12. – С. 82-87.
418. **Нагнибеда М.** Чудо-быль : стихи / М. Нагнибеда; пер. с укр. Ю. Саенко // Новый мир. – 1982. - № 11. – С. 107.

Електронні ресурси

419. **Ігнатуша А. Є.** Нагнибіда Микола Львович [Електронний ресурс] : [коротка біографія] / А. Є. Ігнатуша, О. О. Стадніченко. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6649&lang=ukr. – Заголовок з екрану.
420. Микола Нагнибіда [Електронний ресурс] : [поезія]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/nahnyb.html>. – Заголовок з екрану.
421. Микола Нагнибіда [Електронний ресурс] : [творчість. Вірші]. – Режим доступу: http://www.pilipyurik.com/index.php?option=com_content&view=article&id=193:2009-12-16-11-25-40&catid=43:2009-04-12-14-52-17&Itemid=72. – Заголовок з екрану.
422. Нагнибеда Николай Львович [Электронный ресурс] : [биография]. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%B8%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%B0_%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9_%D0%9B%D1%8C%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок с экрана.
423. Нагнибіда Микола Львович [Електронний ресурс]. : [коротка біографія]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%B8%D0%B1%D1%96>

%D0%B4%D0%B0_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%9B%D1%8C%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.

424. 100 років від дня народження Миколи Нагнибіди, відомого українського поета (1911-1985) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.nplu.org/ua/events/2011/Nagnibidi.html>. - Заголовок з екрану.

Параконьєв Костянтин Йосипович

(08.09.1920, м. Єлизаветград (м.Кіровоград) – 29.03.1989, м. Запоріжжя)

Параконьєв Костянтин Йосипович - актор і режисер, народний артист УРСР з 1979. Закінчив 1941-го Київський театральний інститут. 1945-1967 – у Кіровоградському, **1967-1989 – у Запорізькому українському музично-драматичному театрах.**

Ролі: Ярослав Мудрий (однойменна п'єса І. Кочерги). Халява («Вій» М. Кропивницького), Терачіні («Пам'ять серця» О. Корнійчука), Актор, Сатін («На дні» М. Горького), Федір Протасов («Живий труп» Л. Толстого), Олексій («Оптимістична трагедія» В. Вишневського), Сімон Ренар («Марія Тюдор» В. Гюго) та ін. Вистави: «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого (1967), «Останні» М. Горького (1968), «А зорі тут тихі...» за Б. Васильєвим (1972), «Чайка» А. Чехова, «Каса Маре» Й. Друце. На Київській кіностудії художніх фільмів знявся у фільмах «Сон» (1964), «17-й трансатлантичний» (1972).

«Актор в ролі Ярослава Мудрого розкриває той «якісний стрибок», який відразу розкриває неоціненне досі багатство обдарування автора. Яскравий, привабливий образ, позначений добрим смаком і високим рівнем загальної сценічної культури. Зі сцени звучить прекрасний «оксамитовий» голос артиста, який плинно й м'яко виголошує ритмізовані рядки Кочерги. А за цими рядками таїться напруження видатного інтелекту, яке іноді бурхливо проривається назовні якимсь гострим афоризмом або філософською сентенцією. Відібрані Параконьєвим тонкі акторські засоби органічно виникають із загального задуму вистави, тягар якої лягає в першу чергу на його плечі» (В. Гаккебуш).

Параконьєв К. Й. – лауреат Державної премії УРСР імені Т. Шевченка (1970) разом з С. К. Сміяном (режисером-постановником) за виставу «Ярослав Мудрий» у Запорізькому українському музикально-драматичному театрі ім. М. О. Щорса.

Література про життя і творчість

425. Параконьєв Костянтин Йосипович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 418-419.

426. Параконьєв Костянтин Йосипович // Українська Радянська Енциклопедія : в 12-ти т. / голов. редкол.: О. К. Антонов, Б. М. Бабій, Ф. С. Бабичева та ін. – 2-е видання. – К. : Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1977. – Т. 8 : Олефіни – Поплін. – 1982. – С. 170-171.

427. Параконьєв Костянтин Йосипович // Митці України : енциклопед. довідник / ред. А. В. Кудрицький. – К. : Українська Енциклопедія імені П. М. Бажана, 1992. – С. 466.

428. **Гайдабура В.** Пам'ятаємо тебе, муже благородний! : минуло 75 років від дня народження К. Параконьєва / В. Гайдабура // Культура і життя. – 1995. - № 40. – С. 4.

429. **Нещерет Т.** Актор з великої літери : [Параконьєв К. Й.] / Т. Нещерет // Запорізька Січ. – 1995. – 21 вересня. – С. 4.

Електронні ресурси

430. Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. В.Магара [Електронний ресурс] : [Історія театру]. – Режим доступу: http://magara.zp.ua/main/index.php?id_page=1. – Заголовок з екрану.
431. Параконьев Константин Иосифович [Электронный ресурс] : [биография]. – Режим доступа: <http://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/16179/bio>. – Заголовок с экрана.
432. Параконьев Константин Иосифович [Электронный ресурс] : [биография]. – Режим доступа: <http://proekt-wms.narod.ru/zvezd/parakonyev.htm>. – Заголовок с экрана.
433. Параконьев Костянтин Йосипович [Електронний ресурс] : [коротка біографія]. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6810&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

Путінцев Альберт Григорович (24.06.1932, Омськ, Росія – 04.01.1995, Київ)

Путінцев Альберт Григорович — український письменник, сценарист.

Народився 24 червня 1932 р. в Омську (Росія) в родині вчителів. Помер 4 січня 1995 р. в Києві. Закінчив військово училище (1949) і факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1961). **Працював головою Запорізького обласного комітету по радіомовленню, телебаченню**, головним редактором Головної редакції по виробництву фільмів Держкомітету по теле- і радіомовленню при Раді Міністрів України. В 1973—1985 рр. був директором Київської кіностудії ім. О. П. Довженка.

Автор сценаріїв телевізійних фільмів: «Де ревів на порогах Дніпро» (1966), «Сталь і троянди» (1968), «Майстри» (1971), «Творці» (1973. Другий приз I Всесоюзного фестивалю телефільмів, Донецьк, 1974), «Відродження» (1979, 5 серій, у співавторстві, спеціальний приз журі VIII Всесоюзного фестивалю телефільмів, Баку, 1979), «Той, що несе факел» (1983, «Укртелефільм») та ін., художніх кінофільмів: «Житіє святих сестер» (1982), «В одне єдине життя» (1986). Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медалями.

Був членом Спілок письменників і кінематографістів України.

Путінцев А. Г. - лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1980) за публіцистичний документальний телевізійний фільм "Відродження" за книгою Л. Брежнєва студії «Укртелефільм», співавтор сценарію.

Література про життя і творчість

434. **Путінцев А.** Тримайтеся, хлопці! : повість / А.Путінцев // Прапор. – 1970. - № 12. – С. 42-55.
435. Путінцев Альберт Григорович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : Енцикл. довід. – К., 2001. – С. 439-440.
436. Альберт Путінцев // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / упоряд. О. Килимник, О. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1970. – С. 358-359
437. Альберт Путінцев // Письменники радянської України: довідник / відп. ред. П. Ю. Щербатін, упоряд. О. В. Килимник, О. І. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1976. – С. 289.

438. **Гетьманець М. Ф.** Путінцев А. Г. / М. Ф. Гетьманець // Українська Радянська Енциклопедія : в 12-ти т./ голов. редкол.: О. К. Антонов, Б. М. Бабій, Ф. С. Бабичева та ін. – 2-е вид. – К. : Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1977. – Т. 9 : Поплужне-Салуїн. – 1983. – С. 200.

439. Путінцев Альберт Григорович // Митці України: енциклопед. довідник / ред. А. В. Кудрицький. – К. : Українська енциклопедія імені П. М. Бажана. – 1992. – С. 481.

440. Путінцев Альберт Григорович // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / відп. ред. А. Т. Мороз, автори- упоряд. В. К. Килимник, В. П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1981. – С. 97.

Електронні ресурси

441. **Баулин П.** Уроки Альберта Путинцева [Електронний ресурс] : [доповнення к статтю «Запорізькі письменники»] / П. Баулин. – Режим доступу: <http://stihi.pro/3096-uroki-alberta-putinceva.html>. - Заголовок з екрану.

442. Путінцев Альберт Григорович (1932-1995) [Електронний ресурс] : [біографія].– Режим доступу:

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%83%D1%82%D1%96%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%B2_%D0%90%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%82_%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Заголовок з екрану.

443. Путінцев Альберт Григорович (1932-1995) [Електронний ресурс] : [коротка біографія].– Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=6966&lang=ukr. – Заголовок з екрану.

Сміян Сергій Костянтинович

(17 травня 1925, м. Київ)

Сергій Костянтинович Сміян (17 травня 1925, в м. Київ), режисер, Народний артист УРСР.

Закінчив Київський інститут театрального мистецтва. **Головний режисер Запорізького театру ім. Щорса (1950 — 1951 і 1966 — 1970)**, Львівського Драматичного Театру ім. М. Заньковецької (1961 — 1965) та з 1971 — Київського театру ім. І. Франка. Поставив: «Отелло» (В. Шекспіра), «Кассандра» (Лесі Українки), оперу «Украдене щастя» (Ю. Мейтуса), «Здрастуй, Прип'ять» (О. Левади, музика М. Скорика),

«Голубі олені» (О. Коломійця, музика І. Шамо) та ін.

З 1981 по 1997 рр. очолював Київський театр оперети. З 1997 року — режисер-постановник. Етапними роботами у театрі оперети стали такі вистави, втілені С. Сміяном: "Легенда про Київ" О. Білаша, "Зоряний час" А. Філіпенка, "Летюча миша" Й. Штрауса, "Маріца" І. Кальмана, "Сільва" І. Кальмана, "Фіалка Монмартру" І. Кальмана, "Голландочка" І. Кальмана, "Севастопольський вальс" К. Лістова, "Таке єврейське щастя" І. Поклада, "Весела вдова" Ф. Легара та багато інших.

Сміян С. К. – лауреат Державної премії УРСР імені Т. Шевченка (1970) разом з **Параконьєвим К. Й.** (виконавцем головної ролі) за виставу «Ярослав Мудрий» у Запорізькому українському музикально-драматичному театрі ім. М. О. Щорса.

Бібліографія

444. Сміян Сергій Костянтинович // Митці України : енциклопед. довідник / ред. А. В. Кудрицький. – К. : Українська Енциклопедія імені М. П. Бажана, 1992. – С. 538.

Електронні ресурси

445. «Оперета – любов моя» [Електронний ресурс] : [режисер Сергій Сміян]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=176147>. – Заголовок з екрану.
446. **Горбач Н. В.** Сміян Сергій Костянтинович [Електронний ресурс] : [коротка біографія] / Н. В. Горбач. – Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/news_details.php?news_id=7103&lang=ukr. – Заголовок з екрану.
447. **Данюк І.** Секрет молодості від Сміяна [Електронний ресурс] / І. Данюк. – Режим доступу: <http://kakdela.kiev.ua/17519/art/4459.html>. – Заголовок з екрану.
448. Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. В. Магара [Електронний ресурс] : [історія театру]. – Режим доступу: http://magara.zp.ua/main/index.php?id_page=1. – Заголовок з екрану.
449. **Олтаржевська Л.** Між мистецтвом і життям він поставив знак « \Leftrightarrow » [Електронний ресурс] : режисер Сергій Сміян керував п'ятьма театрами, працював із корифеями української сцени, але другу домівку знайшов в Опереті / Л. Олтаржевська. – Режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/regions/0/164/0/58535/>. – Заголовок з екрану.
450. **Симуха А.** Рецепт молодості – сцена [Електронний ресурс] : [Сергій Сміян відзначає своє 85-річчя у творчому пошуку] / А. Симуха. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/den-ukrayini/recept-molodosti-scena>. – Заголовок з екрану.
451. Сміян Сергей Константинович [Електронний ресурс] : [біографія]. – Режим доступу: <http://www.kino-teatr.ru/teatr/acter/m/sov/16179/bio>. – Заголовок з екрану.

Фріман Абрам Якович

(28.07.1923, с. Маячка, Херсонської обл. – 23.01.1975, Запоріжжя)

Фріман Абрам Якович - журналіст, кандидат філологічних наук з 1970. Закінчив 1961 року Московський університет ім. М. Ломоносова.

З 1945 – в газ. «Большевик Запорожья» (переіменована спочатку на «Запорожская правда», згодом – «Индустриальное Запорожье»), зав. відділом газети, **1948-1950** – спец. кореспондент на Дніпробуді.

Серед публікацій: «Давайте ж домовимось!» (альманах «Наш современник», 1959, № 1), «Публіцистика і статистика» («Советская печать», 1962, № 12), «Думки і аргументи» («Советская печать», 1965, № 6), «Пізнавальність – популярність – емоційність» (Вестник Московского университета. «Журналистика», 1969, № 3), «Косинус фі» ясності не вніс» («Журналист», 1970, № 2), «Легенда срібної підкови» («Телевидение и радиовещание», 1970, № 11), «Щедрість» (зб. замальовок «Сучасні запорожці», Дніпропетровськ, 1972), «За димовою завісою національної єдності» (зб. «Враг твой и мой», Дніпропетровськ, 1973), «Ясність і доступність викладу» («Под знаменем ленинизма», 1973, № 3), «На глибині рядка» («Учительская газета», 1973, 1 лютого), «Популярно – значить просто, конкретно» (зб. «О некоторых проблемах лекторского мастерства». М., 1973), «Днепровские огни» (К., 1976).

Фріман А. Я. – лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1977) разом з А. О. Ключенком, В. В. Рєпіним, І. П. Щербак, О. С. Шерстюком за книгу нарисів «Днепровские огни».

Бібліографія

452. Фріман Абрам Якович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : Енцикл. довід. – К., 2001. – С. 580-581.

453. **Юдавіна Л.** Рассказ о журналисте от Бога: [об А. Я. Фримане] // Индустр. Запорожье. – 1999. – 23 февр.

Електронні ресурси

454. Фріман Абрам Якович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knpu.gov.ua/content/friman-abram-yakovich>. - Заголовок з екрану.

455. Фріман Абрам Якович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shevhenko200.blogspot.com/p/blog-page_6118.html. - Заголовок з екрану.

Щербак Іван Петрович

(01.01.1910, смт. Новомиколаївка, Запорізької обл. – 29.03.1990, Запоріжжя)

Іван Петрович Щербак - історик, кандидат історичних наук (1946). Народився 1 січня 1910 р. у смт. Новомиколаївка Запорізької області.

Закінчивши у 1933 р. Запорізький педагогічний інститут, пов'язав свою трудову біографію з цим вузом назавжди, працюючи до 1987 р. на посадах доцента (з 1946 р.), зав. кафедрою історії (з 1987 р.).

Іван Петрович учасник Великої Вітчизняної війни, у 1941 – 1945 рр. був лектором політвідділу 12, 18 армій.

Автор понад 150 публікацій. Серед найвідоміших історичних робіт - „Боротьба за встановлення Радянської влади на Запоріжжі (1917-1920 роки)”.

І. П. Щербак у співпраці з А. О. Ключенком, В. В. Рєпіним та А. Я. Фріманом написав книгу нарисів «Дніпровські вогні», яка побачила світ у 1976 р. Книга розповідає про відбудову зруйнованих фашистами Дніпрогесу, металургійного гіганта на Дніпрі заводу «Запоріжсталь», усього індустріального комплексу міста та області. У співавторстві з іншими безпосередніми учасниками трудової епопеї Щербак передавав особисті спостереження, широко використовуючи архівні матеріали, спогади і враження людей, які працювали на будовах.

Щербак І. П. – лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1977) разом з А. О. Ключенком, В. В. Рєпіним, А. Я. Фріманом, О. С. Шерстюком за книгу нарисів «Днепровские огни».

Бібліографія

456. Щербак Іван Петрович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : енциклопед. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 647.

457. О присуждении Государственной премии Украинской ССР им. Т. Г. Шевченко Щербаку И. П. за книгу «Днепровские огни» // Индустриальное Запорожье. – 1977. – 8 марта.

458. **Ключенко А.** Педагоги в солдатских шинелях : [об И. П. Щербак] / А. Ключенко // Индустриальное Запорожье. – 1984. – 19 декабря. – С. 3.

459. **Кругляк Г.** Єдина суть: випускник ЗДПУ – Лауреат Державної премії УРСР Щербак І. П. / Г. Кругляк // Педагог. – 1980. – 14 листопада.

460. **Пуха І. В.** Один из первых : [И. П. Щербак - доцент кафедры истории КПСС] / И. В. Пуха // Индустриальное Запорожье. – 1980. – 10 августа.

461. **Шевченко В.** Учитель учителей : [об И. П. Щербак] / В. Шевченко // Индустриальное Запорожье. – 1975. – 5 октября.
462. **Фриман А.** Через всю жизнь : [о заведующем кафедрой истории КПСС и политэкономии Запорожского педагогического института И. П. Щербак] / А. Фриман // Индустриальное Запорожье. – 1968. – 31 мая.

Праці І. П. Щербака

у фондах наукової бібліотеки ЗНУ

463. Днепровские огни: Как из руин и пепла был поднят после войны Запорожский индустриальный комплекс / [А. Ключенко, В. Репин, А. Фриман, А. Шерстюк, И. Щербак]. – К. : Политиздат Украины, 1976. – 192 с.
464. Доповіді та повідомлення на конференції, присвяченій підсумкам науково-дослідної роботи за 1963 рік : тези / редкол. І. І. Антоненко, М. О. Балабан, Ф. М. Борщевський, І. П. Щербак [та ін.]. – Запоріжжя, 1964. – 167 с.
465. Жовтень на Запоріжжі : збірник спогадів учасників боротьби за встановлення Радянської влади на Запоріжжі / І. П. Щербак, В. М. Костецький, П. Т. Кривчик [та ін.]. – Дніпропетровськ : Промінь, 1969. – 141 с.
466. За власть Советов : сборник документов и воспоминаний о борьбе трудящихся за установление и упрочение Советской власти на территории Запорожской области 1917-1920 гг. / И. П. Щербак, И. Ф. Воробьев, П. Т. Кривчик [и др.]. – Запорожье : Облиздат, 1957. – 279 с.
467. Запорожская область в годы Великой Отечественной войны (1941 – 1945 гг.): сб. документов / сост. : И. П. Щербак [и др.]. – Запорожье: Кн. – газ. изд – во, 1959. – 364 с.
468. Запорожская область в годы Великой Отечественной войны (1941-1945 гг.) : сборник документов / И. П. Щербак, И. Ф. Воробьев, П. К. Чабаненко [и др.]. – Запорожье : Облиздат, 1953. – 363 с.
469. Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область / [член редколегії - І. П. Щербак]. – К. : АНУРСР, 1970. – 764 с.
470. Наукові записки Запорізького державного педагогічного інституту. Філологічний збірник – Т. 4. / редкол. М. Б. Шакало, І. П. Щербак, М. П. Тараненко. - Запорізьке обласне вид-во – 1957. – 282 с.
471. Очерки истории Запорожской областной партийной организации / редкол.: М. Н. Всеволожский, П. И. Гарчев, Н. К. Гуца, В. И. Петрыкин, И. И. Шевченко, И. П. Щербак. – Днепропетровск : «Промінь», 1981. – 326 с.
472. Славная страница в истории Александровска (Запорожья): (сб. материалов и документов о революц. событиях 1905 г.) / сост. И. П. Щербак и др. – Запорожье: Облиздат, 1956. – 95 с.
473. Тези доповідей та повідомлень на конференції, присвяченій підсумкам науково-дослідної роботи за 1964 рік (23-26 березня 1965 р.) / редкол. І. І. Антоненко, М. О. Балабан, І. П. Щербак [та ін.]. – Запоріжжя, 1965. – 166 с.
474. Тези доповідей та повідомлень на конференції, присвяченій підсумкам науково-дослідної роботи в 1965-1966 навчальному році (19-20 травня 1966 р.) / редкол. Ф. М. Борщевський, Ф. Д. Мірошніченко, І. П. Щербак [та ін.]. – Запоріжжя, 1966. – 86 с.
475. Тези доповідей та повідомлень на конференції студентів та аспірантів, присвяченій підсумкам науково-дослідної роботи за 1965 рік (3-5 лютого 1966 р.) / редкол. Ф. М. Борщевський, А. С. Бровко, І. П. Щербак [та ін.]. – Запоріжжя, 1966. – 208 с.
476. **Щербак І. П.** Боротьба за встановлення і утвердження влади Рад на Запоріжжі : матеріали для лекторів і пропагандистів до 50-річчя Жовтня / І. П. Щербак. – Запоріжжя : Знання, 1967. – 36 с.
477. **Щербак І. П.** Боротьба за встановлення і утвердження Радянської влади на Запоріжжі (1917-1920) / І. П. Щербак, П. Т. Кривчик, П. К. Чабаненко. – Запоріжжя : Облвидав, 1957. – 46 с.

478. **Щербак І. П.** Боротьба за перемогу Великого Жовтня на Запоріжжі / І. П. Щербак, П. К. Чабаненко // Запорізька правда. – 1957. – 5 вересня.
479. **Щербак І. П.** Боротьба трудящих Запорізької області за встановлення Радянської влади / І. П. Щербак // Наукові записки Запорізького педагогічного університету. – 1957. – Т. 5. – С. 25-42.
480. **Щербак І. П.** Буремні роки : про громадянську війну на Запоріжжі / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1963. – 7 травня.
481. **Щербак І. П.** В роки грізних випробувань : до 50-річчя Компартії України / І. П. Щербак, П. К. Чабаненко // Запорізька правда. – 1968. – 26 травня.
482. **Щербак І. П.** Важливий історичний документ : до 40-річчя листа В. І. Леніна «Всі на боротьбу з Денікіним» / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1959. – 9 липня.
483. **Щербак І. П.** Видатна подія в історії Батьківщини : до 40-роковин Лютневої революції / І. П. Щербак // Блокнот агітатора. – 1957. - № 5. – С. 1-17.
484. **Щербак І. П.** Високе покликання працівників суспільних наук / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1967. – 26 вересня.
485. **Щербак І. П.** Від гуртків до партії : про перші більшовицькі організації на Запоріжжі / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1963. – 24 квітня.
486. **Щербак І. П.** Возникновение большевистских организаций на Запорожье / И. П. Щербак // Индустриальное Запорожье. – 1967. – 15 октября.
487. **Щербак І. П.** Героїчний шлях боротьби (1892-1917 рр.) : до 50-річчя Компартії України / І. П. Щербак, П. К. Чабаненко // Запорізька правда. – 1968. – 19 травня.
488. **Щербак І. П.** Грудневе збройне повстання 1905 року в Олександрівську / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1955. – 11 грудня.
489. **Щербак І. П.** XXI з'їзд КПРС про державний устрій і управління в період розгорнутого будівництва комунізму / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1959. – 15 квітня.
490. **Щербак І. П.** Декабрьское вооруженное восстание 1905 года / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1947. – 24 декабря.
491. **Щербак І. П.** До історії Запорізької партійної організації (1895-1920 рр.) / І. П. Щербак // Доповіді та повідомлення. Тези. Запорізький пед. ін-т. – Запоріжжя, 1962. – С. 20-23.
492. **Щербак І. П.** Жовтневий загальний політичний страйк 1905 року в Олександрівську / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. -1955. – 4 жовтня.
493. **Щербак І. П.** З історії Олександрівської (Запорізької) організації РСДРП (1898-1904 рр.) / І. П. Щербак // Наукові записки Запорізького педагогічного інституту. – Т. 1. – 1952. – С. 8-22.
494. **Щербак І. П.** За власть Советов! / І. П. Щербак // Индустриальное Запорожье. – 1963. – 12 мая.
495. **Щербак І. П.** Запорізька обласна партійна організація / І. П. Щербак // Українська Радянська Енциклопедія. - Т. 5. – К., 1961. – С. 177-178.
496. **Щербак І. П.** Запорожская область / И. П. Щербак // История городов и сел Запорожской области. – К., 1981. – С. 48, 66.
497. **Щербак І. П.** Историческое решение ЦК партии (10 и 16 октября 1917 года) / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1949. – 25 октября.
498. **Щербак І. П.** Історія КПРС як наука / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1959. – 8 жовтня.
499. **Щербак І. П.** Класичний зразок творчого марксизму : до 35-річчя квітневих тез В. І. Леніна / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1952. – 16 квітня.
500. **Щербак І. П.** Книга В. І. Леніна «Две тактики социал-демократической революции» / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1948. – 17 августа.
501. **Щербак І. П.** Комсомол Запоріжжя в боротьбі за Владу Рад (1917-1921) : матеріали для лекторів і пропагандистів до 50-річчя Жовтня / І. П. Щербак. – Запоріжжя : Знання, 1967. – 31 с.
502. **Щербак І. П.** Кризис буржуазной демократии : марксизм-ленинизм о государстве / И. П. Щербак, А. Б. Коган // Индустриальное Запорожье. – 1964. – 2 февраля.

503. **Щербак І. П.** В. І. Ленін про експлуататорську державу / І. П. Щербак, А. Б. Коган // Індустріальне Запоріжжя. – 1964. – 22 січня.
504. **Щербак І. П.** Ленинская теория социалистической революции / И. П. Щербак // Запорожская правда. – 1954. – 24 ноября.
505. **Щербак І. П.** К. Маркс и Ф. Энгельс о национальном вопросе : [в Манифесте Коммунистической партии] / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1948. – 28 февраля.
506. **Щербак І. П.** Марксистсько-ленінське вчення про диктатуру пролетаріату / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1964. – 25 грудня.
507. **Щербак І. П.** Марксистсько-ленінське вчення про форму переходу різних країн до соціалізму / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1956. – 16 березня.
508. **Щербак І. П.** Міжнародна обстановка 1930-1934 рр. Два вогнища війни / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1952. – 29 червня.
509. **Щербак І. П.** Нариси історії Запорізької обласної партійної організації. Розділи 1, 2, 3. / І. П. Щербак, П. К. Чабаненко. – К., 1968. – С 5-95.
510. **Щербак І. П.** Новая страница научной ленинианы : рецензия на книгу А.М. Черненко «В. И. Ленин и закордонні більшовицькі організації» / І. П. Щербак, А. Б. Коган // Індустріальне Запорожжя. – 1969. – 28 мая.
511. **Щербак І. П.** О произведении В. И. Ленина «Государство и революция» / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1947. – 27 сентября.
512. **Щербак І. П.** О произведении В. И. Ленина «Детская болезнь «левизны» в коммунизме» / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1949. – 21 июня.
513. **Щербак І. П.** Партия большевиков в революции 1905-1907 гг. : методическое пособие пропагандисту кружка истории КПСС / І. П. Щербак. – Запорожжя : Облиздат, 1958. – 24 с.
514. **Щербак І. П.** Первенец индустриализации страны – Днепрогэс им. В. И. Ленина : сборник документов / И. П. Щербак. – Запорожжя : Облиздат, 1960. – 228 с.
515. **Щербак І. П.** Перемога Жовтня на Запоріжжі / І. П. Щербак // Комсомолец Запоріжжя. – 1967. -15 січня.
516. **Щербак І. П.** Під революційними прапорами (1917-1920 р.) / І. П. Щербак // Запоріжжю 200 : історико-публіцистичний нарис. – Дніпропетровськ : Промінь, 1978. – С. 50-70.
517. **Щербак І. П.** Початок революційних подій 1905 року в Олександрівську : до 50-річчя революції 1905-1907 рр. / І. П. Щербак // Червоне Запоріжжя. – 1955. – 25 січня.
518. **Щербак І. П.** Пролог революционных битв. Большевики Запорожья в период революции 1905 года / І. П. Щербак // Індустріальне Запорожжя. – 1967. – 19 ноября.
519. **Щербак І. П.** Радянська держава і комунізм / І. П. Щербак, А. Б. Коган // Запорізька правда. – 1962. – 1 лютого.
520. **Щербак І. П.** Революционные события 1905 года в Александровске (Запорожье) / И. П. Щербак // Славная страница в истории Александровска (Запорожья). – Запорожжя: Облиздат, 1956. – С. 13-35.
521. **Щербак І. П.** Славна сторінка в історії Олександрівська (Запоріжжя) / І. П. Щербак, І. Ф. Воробйов // Вогні Запоріжжя. – 1956. – С. 116-126.
522. **Щербак І. П.** Соціалістична держава і будівництво комунізму / І. П. Щербак, А. Б. Коган // Індустріальне Запоріжжя. – 1964. – 18 лютого.
523. **Щербак І. П.** Створення більшовицьких організацій на Запоріжжі: матеріал для лекторів до 50-річчя КП України / І. П. Щербак. – Запоріжжя : Знання, 1968. – 21 с.
524. **Щербак І. П.** Торжество ленинских идей братерства і дружби народів / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1957. – 16 квітня.
525. **Щербак І. П.** 30-летие письма В. И. Ленина «К рабочим и крестьянам по поводу победы над Колчаком» / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1949. – 24 августа.
526. **Щербак І. П.** Тріумф ленинських ідей : про проект Програми КПРС / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1961. – 18 серпня.
527. **Щербак І. П.** 1905 рік в Олександрівську (Запоріжжі) / І. П. Щербак // Наукові записки Запорізького педагогічного інституту. – Т. 3. – 1956. – С. 3-24.

528. **Щербак І. П.** 1905 рік у Олександрівську / І. П. Щербак // Запорізька правда. – 1965. – 22 січня.
529. **Щербак І. П.** У боротьбі народжені / І. П. Щербак // Індустріальне Запоріжжя. – 1963. – 26 квітня.
530. **Щербак И. П.** Четвертая годовщина победы над японскими интервентами / И. П. Щербак // Большевик Запорожья. – 1949. – 3 сентября.

Електронні ресурси

531. Історія Запорізького національного університету [Електронний ресурс] : [Щербак Іван Петрович (1910-1990) - історик, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (1977)]. – Режим доступу: <http://www.znu.edu.ua/ukr/university/history>. – Заголовок з екрану.
532. Щербак Іван Петрович (1910-1990) - історик, кандидат історичних наук, зав. кафедрою історії ЗДП, уродженець Новомиколаївки Запорізької обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zounb.zp.ua/resource/2010/podrobno.html>. – Заголовок з екрану.
533. Щербак Іван Петрович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knpu.gov.ua/content/shcherbak-ivan-petrovich>. - Заголовок з екрану.

Зміст

Бернштейн М. Д.	2
Данченко С. В.	4
Дахно В. А.	7
Іванченко (Іванова) Р. П.	10
Калюта В. О.	18
Ляшенко Г. І.	21
Міщенко Д. О.	22
Нагнибіда М. Л.	27
Параконьєв К. Й.	32
Путінцев А. Г.	33
Сміян С. К.	34
Фріман А. Я.	35
Щербак І. П.	36